

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Novi limburški
biskup

Der neue
Limburger
Bischof

Naslovnica:

Limburška katedrala i novi limburški biskup Franz-Peter Tebartz-van Elst; snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Detalj sa Smotre mješovitih zborova;
snimio: A. Polegubić

10. SMOTRA ZBOROVA

MAINZ, 18. 11. 2007. ODRŽANA SMOTRA MJEŠOVITIH CRKVENIH ZBOROVA

Zbor HKM Main-Taunus/Hochtaunus

Zbor HKM Wiesbaden

Zbor HKZ Pforzheim-Bruchsal (Mittelbaden)

Zbor HKZ Stuttgart Bad Cannstatt

● SMO TRA MJESOVITIH ZBOROVA

Nastup
devet
misijskih
zborova

str.

8

● BOG U SUVREMENOM SVIJETU:
Mihály Szentmártoni, S.J.

Rasti u vjeri

str.

12

● REPORTAŽA: HKZ NAGOLD ...

Očuvanje
vjerskog i
nacionalnog
identiteta

str.

10

IZ CRKVE U SVIJETU

Crkva za zaštitu mladih useljenika

Gdje god došli Hrvati u svijetu, pokušali su i pokušavaju se uklopiti u nove sredine, te sa stanovnicima zemlje-domaćina biti vrijedni i marljivi „sustvaratelji“ društva koje ih je prihvatilo.

4

Korizma – vrijeme posta i
obraćanja

6-7

ZAPAŽANJA:

Kako danas prenositi vjerske
sadržaje?

20

HODOČAŠĆE: Na „Jakovovu putu“
pješice 830 km

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Widmen wir Gott mehr
von unserer Zeit

AKTUELL

Kardinal Lehmann gibt Rücktritt als
DBK-Vorsitzender bekannt

13-14

Korizma je vrijeme kršćanskog zrenja i pronalaženja kvalitetnijih odnosa prema Bogu, sebi i bližnjemu.

Pomlađivanje njemačke Crkve

U nedjelju 20. siječnja u službu je uveden novi limburški biskup mons. dr. Franz-Peter Tebartz-van Elst (48). U službu ga je uveo kelnski nadbiskup i metropolit kardinal Joachim Meisner, a među koncelebrantima je bio i vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. I to je jedan od znakova višegodišnje povezanosti Vrhbosanske nadbiskupije i njezine partnerske i prijateljske Biskupije Limburg. To je posebno dolazilo do izražaja za vrijeme nedavnog rata kada je biskupija Limburg na čelu s tadašnjim biskupom dr. Franzom Kamphausom pomagala na razne načine.

Ujedno valja podsjetiti kako će u subotu 2. veljače u službu nadbiskupa Nadbiskupije München-Freising biti uveden mons. Reinhard Marx (54), biskup iz Trier. U nedjelju 2. ožujka mons. dr. Karl-Heinz Wiesenmann (47) preuzet će službu biskupa Biskupije Speyer. To je znak da se Katolička Crkva u Njemačkoj po-

mlađuje. Na čelo pojedinih (nad)biskupija dolaze mlađi (nad)biskupi od kojih se očekuje odgovorno vođenje svojih mjesnih Crkava u sadašnjem vrlo zahtjevnom vremenu. I zajednice drugih materinskih jezika u Njemačkoj, među kojima i hrvatske, sa zanimanjem prate sve te promjene. Te su zajednice ujedno dio Katoličke Crkve u Njemačkoj, ali i svoje domovinske Crkve, pa se od njih očekuje više kooperativnosti kad je u pitanju i jedna i druga stvarnost.

Kršćani će ovih dana zakoračiti u korizmu, četrdesetodnevno razdoblje koje počinje Čistom srijedom, a završava Velikim četvrtkom. „Crkva od davnine u ovo doba razmatra događaje vezane uz Isusovu mučnu i smrt, tajne otkupljenja i preporučuje vjernicima da se ozbiljnije posvete molitvi, pokori i postu.“ Vrijeme je to kršćanskog zrenja i pronalaženja kvalitetnijih odnosa prema Bogu, sebi i bližnjemu.

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Posvetimo više vremena Bogu

Cijenjene čitateljice i čitatelji!

Naša životna lađa, obasjana božanskim svjetlom betlehenskog Djeteta, otisnula se još jednom na pučinu prema vječnoj luci spasenja. To svjetlo je darovano na sakramentu krštenja. Ako poput Sina Božjega budemo činili uvijek ono što je Bogu ugodno, to svjetlo će nas rasvjetljavati i ne trebamo se bojati oluja i tame. Naša kršćanska zadaća je u tome da pustimo tu svjetlost pred nama svijetliti kako bismo mogli postojano slijediti Isusa. Mnogi od nas postali su svjetlo prilikom primanja sakramenta krštenja. Trebali bismo živjeti kao sinovi svjetla, dokazujući se u vjeri. Neka nas vjera potiče da u ovoj godini u svjetlosti Sina Božjega donosimo ljudima svjetlo, jer ono što smo besplatno primili, trebamo i besplatno drugima davati. Činiti Božju volju znači prihvatiti Božje kraljevstvo koje nam je došlo s Isusom Kristom. Njegovu pogledu ne možemo se sakriti, jer je u njemu sadržana ljubav, milo-

srđe i praštanje. Ako nam je stalo do toga da u svijetu vlada sklad, mir i red, počnimo raditi na sebi samima. Želim da u ovoj godini svi stavimo Boga na prvo mjesto svih svojih želja i nastojanja. Bog traži da ga ljubimo svim srcem, svim snagama i svom dušom. Kako bismo to ostvarili, potrebno je navijestiti rat svemu što nas čini zemaljskim, neurednim i grješnim. Želim da svatko od nas iskorišteni iz života srdžbu, zavist, ljubomoru, svaku vrstu podlosti, podmetanja i laži. Ako nismo na početku ove godine stavili pod Božju zaštitu sve što imamo i posjedujemo i sve što ćemo činiti, učinimo to od danas naprijed. Svako tko bude stvarao red u sebi i oko sebe, vrši Božju volju i pomaže da se Božje kraljevstvo u svijetu širi u njemu i po njemu. Pustimo da našu životnu lađu obasjava betlehensko svjetlo i u ovoj godini bliže dovede k vječnoj obali spasenja.

Vaš fra Josip Bebić, delegat

Crkva za zaštitu mladih useljenika

Gdje god došli Hrvati u svijetu, pokušali su i pokušavaju se uklopiti u nove sredine, te sa stanovnicima zemlje-domaćina biti vrijedni i marljivi „sustvaratelji“ društva koje ih je prihvatilo.

Brojne su hrvatske obitelji raseljene po cijelome svijetu. Razlozi za njihovo iseljavanje iz domovine bili su različiti: od onih gospodarskih – zapravo siromaštva – do političkih, pa sve do onih nedavnih, kada se domovina napuštala „s plastičnom vrećicom“ jer su mnoga područja poharana u srpskoj agresiji na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Gdje god došli, pokušali su i pokušavaju se uklopiti u nove sredine, te sa stanovnicima zemlje-domaćina biti vrijedni i marljivi „sustvaratelji“ društva koje ih je prihvatilo. Upravo na pomoć svim useljenicima pozvao je papa Benedikt XVI. crkvene zajednice, ističući da moraju pridonijeti integraciji useljenika i izbjeglica. Poslije molitve Andeoskog pozdravljenja na Trgu sv. Petra u Rimu 13. siječnja istodobno je pozvao mlade useljenike da se drže zakonskih propisa zemalja u koje useljavaju, te da izbjegavaju nasilje. Povod za ovo Papino razmišljanje bio je Svjetski dan selioca i izbjeglica koji je ove godine posvećen posebno mladim seliocima, a ponegdje se slavio upravo te nedjelje.

Useljenike prihvatiti sa simpatijom

Kao što je poznato i iz hrvatske povijesti, različiti su razlozi zbog kojih mnogi mladi – i ne samo oni – moraju često živjeti daleko od svojih obitelji, rekao je Papa: „I oni imaju pravo na budućnost!“ Posebnoj su opasnosti i riziku izložene djevojke i maloljetnici, nastavio je Benedikt XVI. Ne mali broj djece i mladih rođeni su u izbjegličkim logorima, gdje su i odrasli. Rimski prvosvećenik pohvalio je napore svih onih koji pomažu mladim useljenicima i njihovim obiteljima da uspiju s integracijom ne samo na poslu, već i da se školuju. „Pozivam crkvene zajednice da prihvate mlade i najmlađe s njihovim roditeljima sa simpatijom, da shvate njihovu prošlost i da potaknu njihovo uključivanje u društvo“, istaknuo je Sveti Otac.

Mladima je pak Papa poručio: „Dragi mladi useljenici! Potrudite se

zajedno sa svojim vršnjacima da izgradite pravedniji i bratskiji svijet, ispunjavajući svoje obveze, poštujući zakone i ne dajte se uvući u nasilje.“

Krštenje ujedinjuje sve vjernike

Prije Angelusa Benedikt XVI. govorio je o blagdanu Krštenja Isusova i o važnosti krštenja svakoga krštenika. Jer, upravo po krštenju svi su vjernici okupljeni u jednu Crkvu, koja je ista na cijelome svijetu, bez obzira gdje čovjek živi. „Cijelo se Isusovo poslanje sažima u ovome: krstiti nas u Duhu Svetome da bi nas oslobodio od ropstva smrti i da bi nam 'otvorio nebo', to jest pristup istinskome i potpunome životu koji će 'biti uvijek novo uranjanje u širinu bivstovanja, dok smo jednostavno zahvaćeni radošću'. To se dogodilo i trinaestero djece kojima sam podijelio sakrament krštenja ovoga jutra u Sikstinskoj kapeli. Na njih i na njihovu rodbinu zazivamo majčinsku zaštitu Presvete Marije. I molimo za sve kršćane, da sve više mogu razumjeti dar krštenja i da se zauzmu da ga žive dosljedno, svjedočeći ljubav Oca i Sina i Duha Svetoga.“

Prije podne, na misi u Sikstinskoj kapeli, u svojoj je homiliji ispod Michelangelovog „Posljednjeg suda“ Papa istaknuo kako slavlje krštenja uvijek sve ispunja radošću. Podijeliti sakrament krštenja baš na blagdan Isusova Krštenja, jedan je od „najizrazajnijih momenata naše vjere, u kojemu gotovo možemo vidjeti – preko liturgijskih znakova – tajnu života. Na prvome mjestu, ljudski život što ga ovdje osobito predstavlja 13-ero djece koji su plod vaše ljubavi, dragi roditelji, kojima upućujem srdačan pozdrav proširujući ga na kumove, kume i druge rođake i prijatelje. Tu je potom tajna božanskoga života što ga Bog daruje tim malenima preko ponovnoga rađanja iz vode i Duha Svetoga. Bog je život, kao što je i divno prikazano na nekim slikama koje obogaćuju ovu Sikstinsku kapelu“, rekao je Papa dodajući da se ipak ne čini čudno ako se tajni života

s druge strane „pridruži“ odmah i razmišljanje o tajni smrti. Sve što započinje na zemlji završava, prije ili kasnije, poput trave na livadi koja ujutro proklija a navečer se suši. No, „u krštenju mlado ljudsko biće dobiva novi život, novu milost koja ga čini kadrin da uđe u osobni odnos sa Stvoriteljem i to zauvijek, za cijelu vječnost. Na nesreću, čovjek je sposoban ugasi taj novi život svojim grijehom, svodeći se na stanje koje Sveto pismo naziva 'drugom smrću'.“

Roditelji – istinski svjedoci vjere

Dok kod drugih živih bića smrt znači samo kraj postojanja na ovoj zemlji, kod čovjeka grijeh stvara jaz koji ga može progutati zauvijek, „ako nam Otac koji je na nebesima ne pruži svoju ruku“. Upravo je to otajstvo krštenja: Bog je htio spasiti čovjeka tako da je sam sišao nad ponor smrti, kako bi svaki čovjek – pa i onaj koji je pao najniže i ne vidi više nebo – mogao naći Božju ruku za koju se može uhvatiti i uspeti se ponovno iz mraka kako bi vidio svjetlo za kojega je stvoren. „Svi osjećamo, svi shvaćamo u nutрини da je naše postojanje želja za životom koje poziva na puninu, spasenje. Tu puninu života daje nam krštenje“, rekao je Papa i pozvao roditelje da odgajaju svoju djecu i da ih „uključuje u duhovno tijelo Crkve. Dok im pružate ono što je potrebno za rast i zdravlje, vi, potpomognuti kumovima, zauzeti ste da u njima razvijete vjeru, nadu i ljubav – teološke kreposti koje su svojstvene novom životu koji im je darovan u sakramentu krštenja. Zajamčite to svojom prisutnošću, svojom ljubavlju; a to će te zajamčiti ponajprije i prije svega molitvom, prikazujući ih svakodnevno Bogu, povjeravajući ih njemu u svakome dobu njihova života. Dakako da bi narasla zdrava i snažna, ti dječaci i djevojčice trebat će i materijalnu skrb i mnogo pažnje; no ono što će im biti potrebnije, dapače nužno je da upoznaju, ljube i vjerno služe Bogu da bi imali vječni život. Dragi roditelji, budite im prvi svjedoci istinske vjere u Boga!“ **M. K.**

Susreti u obnovi znanja i duha

Hrvati u Sloveniji željeli su kroz međusobnu povezanost živjeti svoj vjerski, kulturni i nacionalni identitet u povezanosti s Crkvom u Sloveniji.

Pastoral u susretu s novim crkvenim pokretima bila je tema 48. teološko-pastoralnog tjedna u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji je održan od 22. do 24. siječnja u Me-

bosanski kardinal Vinko Puljić, a prigodnu propovijed uputio je mitropolit dabrobosanski gospodin Nikolaj. Molitveni susret i jektenija održan je i u pravoslavnoj sabornoj crkvi u Sarajevu.

skup Marin Barišić. Radni sastanak svih dekana Splitsko-makarske nadbiskupije s nadbiskupom Marinom Barišićem i vikarima organiziran je u srijedu 16. siječnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu. Zaključeno je da će ova godina biti posvećena brizi za duhovna zvanja.

Za proslave 20-ih Božićnih dana u Sloveniji. Misno slavlje predvodio je kardinal Josip Bozanić.

đubiskupijskome sjemeništu na zagrebačkoj Šalati. Na skupu je sudjelovalo nekoliko stotina svećenika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Vojvodine i drugih krajeva hrvatskoga govornog područja. Za vrijeme održavanja teološko-pastoralnog tjedna misna slavlja vodili su nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić, predsjednik HBK dr. Marin Srakić, mons. Valter Župan. O novoj pneumatologiji i duhu pokreta u današnjoj Crkvi, zatim o pokretima Crkve kao odgovoru na duh vremena i suvremene kulture, pastoralu Crkve pred zbiljnošću pokreta, pokretima, udrugama, zajednicama govorili su hrvatski teolozi, profesori s hrvatskih teoloških učilišta.

Izvanredno, jednodnevno, zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije održano je u ponedjeljak 21. siječnja u prostorima Tajništva Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Uoči zasjedanja biskupi Hrvatske biskupske konferencije slavili su euharistiju u zagrebačkoj katedrali prigodom oprostaja dosadašnjeg apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj Francisca Javiera Lozana koji odlazi na novu službu u Rumunjsku i Moldaviju.

U okviru Molitvene osmine za jedinstvo kršćana održan je ekumenski molitveni susret u petak 18. siječnja u katedrali u Sarajevu. Susret je predvodio nadbiskup metropolit vrh-

Splitska nadbiskupija u godini duhovnih zvanja

O temi „Sveci i blaženici hrvatskog naroda i njihovo doba“ održana je Fabijanska osmina u župi sv. Fabijana i Sebastijana u Varaždinu. Tijekom osmine vjernici su upoznati sa životom bl. Ivana Merza, sv. Marka Križevčanina, zaštitnika Varaždinske biskupije, zatim bl. Julijana iz Bala, bl. Jakova Zdranina, bl. Gracije Kotorske te bl. Ozane Kotorske. Vjernici su upoznati kroz propovijedi o bl. Augustinu Kažotiću i sv. Nikoli Taveliću, o sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću, bl. Mariji od Propetog Petković i o bl. Alojziju Stepincu.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana pod geslom „Molite se bez prestanka“ priređena je diljem Hrvatske od 18. do 25. siječnja. Već tradicionalno organiziran je ekumenski hod po crkvama.

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu 17. siječnja proslavio je svoj dan i devetu godinu pripadanja splitskoj sveučilišnoj zajednici. Tom prigodom Fakultet je dodijelio nagrade najboljim studentima i diplome diplomiranim teolozima i katehetama iz akademske 2006/07. i 2007/08. godine.

Svečanost je započela koncelebriranim euharistijskim slavljem koje je predvodio splitsko-makarski nadbi-

Osam stoljeća djelovanja franjevac

Godišnji seminar djelatnika katoličkih „Škola za Europu“ održan je od 9. do 11. siječnja u prostorima Nadbiskupskog sjemeništa u Travniku. Na susretu je sudjelovalo oko tri stotine učitelja i profesora osnovnih i srednjih katoličkih škola u Bosni i Hercegovini. Na seminaru je prvoga dana sudjelovao i požeški biskup dr. Antun Škvorčević te održao predavanje „Uloga i važnost vjere i duhovnosti u katoličkim školama“.

Sjednica svećeničkog vijeća Šibenske biskupije, pod predsjedanjem šibenskog biskupa Ante Ivasa, održana je u srijedu 16. siječnja u Šibeniku. Na susretu je rečeno kako je 2008. godina pripravnica godina za proslavu 800. obljetnice utemeljenja Franjevačkog reda. Tim povodom će se u svim župama koje pastoralno poslužuju franjevci provincije Presvetog Otkupitelja održavati misije i duhovne obnove.

Čuvanje posebnosti u jedinstvu

U Ljubljani je 13. siječnja proslavljena 20. obljetnica Božićnih dana hrvatskih katolika koji žive u Sloveniji. Misno slavlje u franjevačkoj crkvi predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Voditelj misije u Ljubljani fra Marko Prpa kazao je da su Hrvati u Sloveniji željeli kroz međusobnu povezanost živjeti svoj vjerski, kulturni i nacionalni identitet u povezanosti s Crkvom u Sloveniji. Hrvatska katolička misija u Ljubljani osnovana je 1986. godine kao prva hrvatska katolička misija u Sloveniji. U misnom slavlju sudjelovao je i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

A.O.

Korizma – vrijeme posta i obraćenja

Korizma je četrdesetodnevno razdoblje (odatle joj i ime; latinski: *quadagesima* – četrdesetdnevica) koje počinje Čistom srijedom a završava Velikom četvrtkom. Crkva od davnine u ovo doba razmatra događaje vezane uz Isusovu muku i smrt, tajne otkupljenja i preporučuje vjernicima da se ozbiljnije posvete molitvi, pokori i postu.

Prastari je običaj da svećenik na Čistu srijedu posipa vjernike pepelom u znaku križa govoreći: Obratite se i vjerujte evanđelju! ili: Sjeti se čovječe da si prah i da ćeš se u prah povratiti! Uvjereno da je čovjek „prah“ staro je kao i Biblija (a možda i starije!) i nalazi se na prvim stranicama Sv. Pisma gdje se govori kako je čovjek napravljen „iz praha zemaljskoga“ a onda kad je Čovjek sagriješio i Bog ga na to podsjeća zaključkom da se mora vratiti u prah iz kojega je načinjen!

Čovjek se nerado miri s mišlju da se mora vratiti u zemlju i ne voli razmišljati o tome. Skloniji je misliti na svoju veličinu i diviti se svojim dostignućima. Na koncu se ipak mora pomiriti s činjenicom povratka u prah, makar to i ne želio. Tada to može biti tragično. Trebalo bi da čovjek na vrijeme spozna svoju situaciju i uvidi svoje granice.

Vraćanje u prah

Pomisao na činjenicu povratka u prah zemaljski ne smije biti strašenje za čovjeka, nego njegovo postavljanje na pravo mjesto u stvarnosti. To mu može otvoriti i nove vidike vjere: čovjek se doduše mora povratiti u prah zemaljski, ali tu nije čovjekov svršetak! Namjesto da iščezne u prahu, on se susreće s Bogom u njegovoj vječnosti. Ovo je odveć lijepa misao da bi se olako mogla prihvatiti.

Za nas je ta misao ostvariva i prihvatljiva, jer se zasniva na jednom konkretnom primjeru i na jednom obećanju: na primjeru Uskrsnuća Isusa Krista i na njegovom obećanju da i nas to čeka. On nas i poziva da ga slijedimo pa će se njegovo obećanje sigurno ispuniti.

Slijediti Isusa, kaže se u svetopisamskom tekstu: obratiti se. Ovo ob-

raćenje ostvaruje se prvenstveno u promjeni mentaliteta i usmjerenja – čovjek se mora potpuno usmjeriti prema Bogu, prema onom što je Isus govorio: moje je jelo vršiti volju Očevu.

Božja volja mora biti cilj i smisao čovjekovog života, a sve što stoji na putu ostvarenju toga cilja mora se ukloniti: čovjek sebe mora odgojiti tako da u svemu bude poslušan Bogu. Mora ukrotiti svoju narav, odbaciti zle sklonosti i postati dobar čovjek po primjeru Isusa Krista. Ako treba poduzeti i neke čvršće mjere na samoodgoju, ne treba se bojati. Tu treba tražiti mjesto kršćanskom shvaćanju pokore i mrtvenja. U tome nam je primjer Isus Krist.

Isus nije vršio pokoru radi pokore, nije prezirao svoje tijelo, ni jelo, ni ži-

Isus nije vršio pokoru radi pokore, nije prezirao svoje tijelo, ni jelo, ni životne ugodnosti, ali je znao ozbiljno zapostiti (četrdeset dana!), znao se povući u osamu i dugo moliti. On to nije činio da se muči i uništava, nego da se osvježi i bude raspoloženi za susrete s ljudima – da im čini dobro.

votne ugodnosti, ali je znao ozbiljno zapostiti (četrdeset dana!), znao se povući u osamu i dugo moliti. On to nije činio da se muči i uništava, nego da se osvježi i bude raspoloženi za susrete s ljudima - da im čini dobro. On je disciplinirao sebe, mogao je pješke prevaljivati velike razdaljine, provoditi noći na tvrdu ili ne spavati nikako, mogao je izdržati duga propovijedanja, liječenja, postove. Jer samo discipliniran čovjek je slobodan čovjek – slobodan na dobro. Na to je upozorio i svoje učenike: čovjek mora sebe disciplinirati: „Duh je, istina, spreman, ali tijelo je slabo“. Pokornička djela moraju učvrstiti tijelo da bude poslušno duhu.

Isusov primjer slijedila je prva kršćanska zajednica: po primjeru svojih židovskih suvremenika i kršćani su postili, ali im taj post nikad nije bio jedini cilj. S vremenom je među monasima i pustinjacima prevladavao običaj strogih postova što je preuzela i ostala kršćanska zajednica.

Strogi postovi

Naši stari kršćani još uvijek se sjećaju strogog posta o kruhu i vodi (a neki to i danas čine). Još uvijek se sjećamo starog običaja mljevenja prženog žita na početku korizme: od nje ga se pravila posna juha – „prga“, jer se u korizmi nije smjelo jesti ne samo meso, nego ni jaja, ni mlijeko ni mliječni proizvodi. S pušenjem je bilo slično: mnogi su zagriženi pušači ostavljali čibuk na Čistu srijedu i uzimali ga kad se na Uskrs vrte od mise. I s pićem je bilo tako. U Varešu je donedavno postojao običaj da se na Čistu srijedu stavi „šiša“ u kut sobe, poklopi se čašom i nitko je ne dira do Uskrsa! Javne zabave, igre i pjesme prestajale su u korizmi, a o svatovima nije smjelo biti ni govora. Ni svečana se odjeća nije nosila u korizmi.

Vremena su se izmijenila pa mi danas znamo za post samo na Čistu srijedu i Veliki petak i još po koji dar u godini. Ispričavamo se novim vremenima i životnim poteškoćama – kao da je prije bilo lakše živjeti! Danas se preporučuje da uz post činimo druga dobra djela u kojima se ogleda

ljubav prema Bogu i bližnjemu. Jesmo li se odrekli pokore? Znamo li se odrićati? Kršćanska pokora nije radi same pokore ni odricanje radi samog odricanja. Treba postojati neki viši cilj. Ako se odrećemo jela zato da bismo sutra imali više, malo smo učinili, ali ako svoj obrok podijelimo s onim koji nema, pokazali smo koliko smo ljudi. Uz to što odricanje treba od kršćanina napraviti slobodna i uravnotežena čovjeka ono ga mora dovesti do drugog čovjeka i otvoriti prema Bogu. Vrhovna zapovijed kršćaninu nije odricanje nego davanje, nije ubijanje nego oživljavanje života, ali ne samo u sebi nego i u drugome.

Kršćanstvo nije religija prijetnje ni strahovanja, lišavanja i oduzimanje onoga što je za čovjeka dobro i lijepo. Kršćanstvo je religija oslobođenja od straha i radosti što su naša imena zapisana na nebesima, kamo odlazimo onda kad se čini da se vraćamo u prah iz kojeg smo načinjeni.

Lj. L., „Svjetlo riječi“, veljača 1986.

SV. ELIZABETA UGARSKA (1207.–1231.)

Život ljubavi prema bližnjemu

O samsto godina nas dijeli od njezinog rođendana u nama susjednoj Mađarskoj. Cijele 2007. godine hodočastili su mnogi katolički i evangelički vjernici u crkvu sv. Elizabete u Marburg i mjesta njezina djelovanja u Tiringiji (Thüringen) i Hessenu. Već s 24 godine umire na glasu svetosti kao majka siromaha u hesenskom Marburgu. Bila je kneginja i svetica, puna neiscrpane ljubavi prema odbačenima i siromasima, koja još uvijek „svijetli kao zvijezda Danica u magli ovoga svijeta“ (Heisterbach). Privlači k sebi bogate i siromašne svih vjera i uzrasta. Ona je zaštitnica Caritasa i svih onih što se žrtvuju po bolnicama, sirotištima, staračkim domovima, karitativnim ustanovama, plemenitih volontera, koji sami na svoju ruku pomažu siromašnima, bolesnicima, skitnicama i drugima na rubu društva. Elizabeta je patron erfurtske biskupije, njemačkih zemalja Tiringije i Hessena, grada Marburga i države Mađarske.

Elizabeta se rodila u srpnju 1207. u dvorcu Saros Patak od ugarsko-hrvatskog kralja Andrije II. i Gertrude von Andechs-Meran, jedne sestre sv. Jadvice (Hedwig) Šleske. S četiri godine dolazi iz političkih razloga na dvor Wartburg kod Eisenacha, gdje su je zaručili za jedanaestogodišnjeg Ludovika, kasnijeg tiringijskog zemaljskog grofa. Takav je bio onda običaj na europskim dvorovima. Zajedno s Ludovikom rasla je Elizabeta na Wartburgu, gdje ih je odgajala grofica Sofija od Bavarske. Kao dijete izabrala si je sv. Ivana apostola za najdražeg sveca. Godine 1221. udala se za grofa Ludovika. Kao prvo od troje djece na svijet je došao Hermann (kasniji zemaljski grof Tiringije), a onda 1224. slijedi Sofija, kasnije kneginja od Brabanta i Gertruda 1227., kasnije opatica samostana Altenberg na rijeci Lahn. Brak Elizabete i Ludovika IV. bio je sretan. On ju je u svemu pomagao, iako je dvor sumnjičavo i s netrpeljivošću gledao na njezinu karitativnu djelatnost. Elizabeta je bila neobična kneginja, jednostavna u odijevanju i skromna. Ona se na dvoru Wartburgu nije razlikovala od svojih sluškinja i sama je neprestano radila (tkala) i često se povlačila u kapelicu

na molitvu. Za njezinim stolom nije se smjela blagovati hrana oteta samostanima ili utjerana od kmetova. Kao strankinja imala je veći dar zapažanja i trn u oku joj je bio rasipni život na dvoru i opće siromaštvo običnog stanovništva. U to vrijeme počela se u nje javljati socijalna svijest. Kad je u Tiringiji od 1224. do 1226. zavládala glad, Elizabeta je naredila podjelu žita i hrane gladnim podanicima iz grofovskih skladišta. Uz to je njegovala u

Simone Martini (1322.–1326.), „Sv. Elizabeta Ugarska“

ubožnici ispod dvora bolesne, od gladi iznemogle odrasle i djecu. Takvo nešto bilo je sablazan za plemstvo i čitav dvor. Kao kneginja osjećala se majkom kneževine Tiringije.

Sve veće socijalne nepravde ne samo u njemačkom carstvu onoga vremena, ali i drugdje bile su za mnoge kršćane nešto nekršćansko. Nije li sam Isus bio siromašan i skroman? Različiti religiozni pokreti pokušavali su riješiti tu suprotnost kao prosjaci redovnici poput Franje Asiškog. Ideal prvih franjevac laika, koji su došli u Tiringiju snažno je djelovao na mladu kneginju Elizabetu. U siromahu je vidjela Isusa. Kao kneginja nije samo dijelila milostinju, nego je htjela biti isto tako siromašna. Svojim radikalnim samoponižavanjem u Kristovom duhu rušila je Elizabeta sve staleške prepreke i bila sablazan plemstvu.

Godine 1227. pošao je njezin muž Ludovik zajedno s njemačkim carem Fridrikom II. Štaufovcem na Križarsku vojnu. Ludovik je umro već ne-

koliko tjedana kasnije od tifusne groznice, bez da je vidio Svetu Zemlju. Sad je grofovska svojta dobila priliku, da se otarasi nepoželjne mlade udovice. Heinrich Raspe, Ludovikov mladi brat otjerao je s dvora na Wartburgu šogoricu Elizabetu i njezinu djecu. Na Veliki Petak 1228. odrekla se turingijska kneginja Elizabeta u franjevačkoj crkvi u Eisenachu svog svjetskog života. Zavjetovala se da će odsad nasljedovati Isusa. Njezin duhovnik Konrad von Marburg pobrinuo se da Elizabeta dobije svoj udovički dio, od kojeg je u ljeto 1228. sagradila hospicij (prihvatilište za bolesne i slabe) pred zidinama grada Marburga na čast sv. Franje Asiškog. Jednog dana upriličila je gozbu za svu sirotinju Marburga i okolice. Svaki siromah dobio je uz jelo i piće jednokratnu pomoć u novcu. Zadovoljni i siti siromasi počeli su od radosti pjevati, a Elizabeta se rasplakala od sreće i rekla: „Vidite, uvijek sam vam govorila, ljude treba samo razveseliti.“ U hospiciju se posve predala njezi neizlječivih bolesnika i nemoćnih beskućnika. Nosila je jednostavnu sivu halju, sličnu franjevačkoj kuti. Za kapelicu u hospiciju pribavila je moći sv. Franje Asiškog, koji je kratko prije proglašen svetim. U skrbi za bolesnike i nemoćnike nije poznavala granice. Spavala je i jela premalo, a radila je previše i puno je molila i često se trapila. Nakon nekoliko godina razbolila se i umrla od upale pluća i iscrpljenosti 17. studenoga 1231. Samo četiri godine poslije smrti proglasio ju je papa Gregur IX. 1235. u Perugi svetom. U povelji proglašenja svetom papa ističe: „Nikad se nije prestajala brinuti za bližnjega. Uvijek je svjedočila pravu vjeru i posvetila je svoj život pobožnosti.“ Njezina ljubav prema nevoljnicima tako se isticala, da si je željela „imati uz sebe takve ljude, kojima su se drugi sklanjali s puta“. Njezin život bio je jednostavno i autentično nasljedovanje Krista. Nakon njezine smrti počela su hodočašća na njezin grob. Njezin šurjak Konrad, zemaljski grof i kasnije visoki meštar naselio je blizu groba Njemački red (Deutscher Orden). Protestantki grof Filip II. pokušat će uništiti moći sv. Elizabete, ali bez uspjeha.

Juroj Planinc

MAINZ

Deseta smotra mješovitih misijskih zborova

Nastupili su zborovi iz HKM München, HKM Main-Taunus/Hochtaunus, HKM Wiesbaden, HKM Pforzheim-Bruchsal (Mittelbaden), HKZ Stuttgart-Bad Cannstatt, HKZ Sindelfingen, HKM Frankfurt, HKM Koblenz i HKM Mainz.

Jubilarna, deseta smotra crkvenih mješovitih zborova iz hrvatskih katedralnih misija i zajednica iz Njemačke održana je u nedjelju 18. studenoga u katedrali sv. Martina u Mainzu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i Hrvatske katoličke misije Mainz.

Prije smotre svečano misno slavlje predvodio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić u zajedništvu s katedralnim dekanom Heinzom Heckwolfom, delegatom za talijansku pastvu u Njemačkoj don Pijom Visentinom, dušobrižnikom u HKM München fra Lukom Livajom i voditeljem HKM Mainz fra Antom Bilićem.

Sve je na početku pozdravio delegat o. Bebić koji je sve potaknuo na sjećanje i molitvu za žrtve Vukovara. U nastavku je pročitao pozdravno pismo predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu dubrovačkog biskupa mons. dr. Želimira Puljića. U pismu se između ostalog kaže: „Deseta smotra crkvenih mješovitih zborova održava se ove godine u Mainzu. Drago mi je što dušobrižnici i voditelji zborova na taj način pomažu da se ostvari ono što su biskupi na Drugom vatikanskom saboru rekli kad su napisali da je glazbena baština Crkve blago od neprocjenjive vrijednosti, a da sveto pjevanje tvori sastavni dio svečane liturgije (SC 112). Pjevanje pod misom je izvrstan način sudjelovanja Božjeg naroda.“ Pozdravnu riječ okupljenima uputio je i o. Bilić izrazivši radost što se smotra održava upravo u Mainzu.

Propovijedao je katedralni dekan Heckwolf koji je svima prenio pozdrave biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana te je istaknuo kako je pjevanje poseban način slavljenja Boga, a tko pjeva Boga dvostruko slavi.

Misno slavlje predvodio je i smotru otvorio delegat o. Bebić

Na misi su pjevali članovi svih zborova pod orguljskom pratnjom dr. Joze Majdančića.

Prije smotre prigodnu riječ uputili su katedralni dekan Heckwolf, generalni konzul Generalnog konzulata RH iz Frankfurta Petar Uzorinac koji je bio nazočan zajedno s konzulom Markom

Smotru je otvorila klapa HKM iz Münchena „Croatia“, potom su nastupili zborovi. Zbor HKM München pod vodstvom s. Nikoline Bilić i orguljskom pratnjom Marlene Priskić izveo je skladbe „Ovo je moje Tijelo“ (Š. Marović) i „Jesu! Rex admirabilis“ (G.P. da Palestrina), zbor HKM Main-Taunus/Hochtaunus pod vodstvom s. Magdalene Višić (orgulje: Hrvoje Barnjak) skladbe „Tebe zovem“ (L.S. Leeci; Z. Plenković) i „Hvalite Gospodina“ (Ps 117, V. Sunko), zbor HKM Wiesbaden pod vodstvom s. Auksilije Milić (orgulje: Klaudia Dias) skladbe „Tebi pjevam“ (Sedlak Komarevski) i „Sancta Maria“, J. Schweitzer; J. Christ), zbor HKZ Pforzheim-Bruchsal (Mittelbaden) pod vodstvom Dominika Spajića skladbe „Večernji zvon“ i „Pridi puče pobožni“ (S. Hadrović; Lj. Galetić), zbor HKZ Stuttgart-Bad Cannstatt pod vodstvom Evelin Novak i orguljskom pratnjom Zrinke Košić skladbe „Ko košuta što čezne“ (Schubert) i

Propovijedao je katedralni dekan Heckwolf koji je prenio pozdrave biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana te je istaknuo kako je pjevanje poseban način slavljenja Boga, a tko pjeva Boga dvostruko slavi.

Šimatom, te delegat o. Bebić koji je ujedno i otvorio smotru. Podjestio je da je prva smotra zborova održana 1988. za odrasle u Mannheimu, za mlade u Stuttgartu, a za djecu u Frankfurtu. „Ako postoji nešto što razveseljava ljudsko srce u pravom smislu, onda su to pjevanje i glazba, pogotovo onda kad s njima zajedno slavimo Boga.“

„Predajem se Tebi, Spasitelju moj“, zbor HKZ Sindelfingen pod vodstvom s. Bernardete Tomić (orgulje: Mate Puljiz) skladbe „Klanjam ti se smjerno“ (Š. Marović; D. Car) i „Molitva“ (fra V. Slugić), zbor HKM Frankfurt pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović i ravanjem dr. Josipa Lucića skladbe „Smiluj se meni, Bože“ (I. Glibotić) i „Der 42. Psalm, Wie der Hirsch schreit“ (F. Mendelssohn Bartholdy), zbor HKM Koblenz pod vodstvom Ive Lesica (orgulje: Jasna Lovrinčević)

Spomenice i cvijeće predstavnicima zborova uručio je delegat o. Bebić

Kroz program su vodili Kristina Glavinić i Mladen Matušek

Propovijedao je katedralni dekan Heinz Heckwolf

skladbe „Ispovijedite se“ (Ps 135 – Dalmacija) i „Pohvale Isusu i Mariji“ (A. Kanižić; I. Sučić) i na kraju zbor HKM Mainz pod vodstvom s. Dionizije Tomas (orgulje: dr. Jozo Majdančić) skladbama „Gospe ribara, teška“ (N. Krpetić) i „Hrvatska molitva“ (Križak i Adamek).

Na kraju je predstavnicima zborova spomenice i cvijeće uručio delegat o. Bebić, nakon čega su svi članovi zborova zajedno otpjevali skladbu „Laudate omnes gentes“. Kroz program su vodili Kristina Glavinić i Mladen Matušek.

Druženje je nastavljeno uz domjenak i pjesmu u prostorijama HKM Mainz.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Euharistijskom slavlju i smotri pribivali su generalni konzul RH iz Frankfurta Petar Uzorinac i konzul Marko Šimat

HRVATSKE KATOLIČKE ZAJEDNICE NAGOLD, FREUDENSTADT I CALW

Očuvanje vjerskog i nacionalnog

Hrvatska katolička misija na području današnjih hrvatskih katoličkih zajednica Nagold, Freudenstadt i Calw osnovana je 1973. Danas je na područjima zajednica oko 4000 vjernika.

Po novom ustroju u biskupiji Rotenburg-Stuttgart na području hrvatske katoličke misije Nagold (Rosenstr. 6, 72192 Nagold, Postfach 1223, tel i fax. 07452 61118) osnovane su tri hrvatske katoličke zajednice: Hrvatska katolička zajednica (HKZ) sv. Nikole Tavelića u Nagoldu, HKZ Sv. Leopolda Mandića u Freudenstadtu i HKZ sv. Josipa u Calwu. Na području te tri zajednice danas živi oko 4000 Hrvata katolika.

Voditelj
zajednica
fra Ivan
Mihalinec

Samostalna misija od 1973.

Sredinom šezdesetih godina 20. stoljeća došlo je do velikog priljeva radnika s područja bivše države u Njemačku, među kojima je bio veliki broj Hrvata. Odgovorni iz domovinske Crkve slali su svećenike, redovnice te pastoralne suradnike i suradnike laike, kako bi se za svoje sunarodnjake pastoralno skrbili. U početku je vjernicima na području današnjih zajednica duhovna skrb pružana u okviru pastoralnih djelatnosti Hrvatske katoličke misije Stuttgart, i to već s kraja pedesetih godina prošloga stoljeća. Kasnije će iz pastoralnih razloga doći do osnivanja manjih misijskih sre-

dišta. Tako je u srpnju 1973. osnovana Hrvatska katolička misija Freudenstadt za dekanate Freudenstadt i Calw. Kako bi se stvorilo središnje mjesto na tom području, središte misije se iz Freudenstadta seli 1983. u Wildberg u nove pastoralne prostore. Wildberg se nalazi u sredini tog velikog pokrajinskog područja, ali je premalo mjesto u kojem živi samo nekoliko hrvatskih obitelji. Stoga je bilo ponovno preseljenje središta misije 20. prosinca 1991. u Nagold. Tu živi najveća skupina Hrvata koja je ujedno jako aktivna.

Uloga misija u inozemstvu je pomoći Hrvatima kako bi svoj vjerski i nacionalni identitet sačuvali i dalje ga razvijali. To se odnosi prije svega na liturgijska i druga slavlja na materinskom jeziku, vjeronauk i druge aktivnosti koje su se odvijale u Freudenstadtu, Nagoldu, Calwu, Wildbadu, Schömbergu i Altensteigu. Dušobrižnik je često bio organizator hodočašća, obiteljskih i vikend-seminara te kulturnih i duhovnih priredaba. Posjećivanja bolesnika, zatvorenika kao i obitelji spadalo je u pastoralni rad misionara i pastoralnih suradnika Božice Kössig i Mirjane Kruslin.

Na ministrante se uvijek može računati

Organiziranje pomoći za domovinu

Odmah na početku agresije na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu misija je sudjelovala u organiziranju pomoći. Vrijednost materijalne pomoći iznosila je više od milijun maraka, a novčane više od 600.000 maraka. Za vrijeme rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini na području misije bilo je više od 5000 Hrvata katolika.

Od 1973. do 1977. kao voditelj misije djelovao je isusovac o. Josip Rožmarić. Kasnije su u misiji pastoralno skrbili svećenici redovnici Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu; od 1977. do

identiteta

1978. o. Mijo Hrman, od 1978. do 1982. o. Josip Tretnjak, a od 1982. do 2002. o. Tomo Rumenjak. Od 2002. do danas djeluje o. Ivan Mihalinec.

Kao pastoralna suradnica od 1974. do 1977. djelovala je Katarina Car, od 1975. do danas Božica Kössig, a Mirjana Krušlin od 1983. do danas. Kao socijalni radnik djelovao je Josip Pecik.

Nedjeljna misna slavlja slave se u crkvi sv. Petra i Pavla u Nagoldu u 11.30, u crkvi Kristova Preobraženja u Freudensstadtu u 9.30, a u crkvi sv. Josipa u Calwu u 13.30 sati. Sva-ke 2. i 4. subote u mjesecu misno slavlje slavi se u Bad Wildbadu 19.30 sati.

Pastoralne i druge aktivnosti

Vjeronaučna pouka redovito se održava u Nagoldu, Freudensstadtu, Calwu i Heiterbachu. Tu su i listopadske i svibanjske pobožnosti. U Nagoldu djeluje mali zbor. Prati ga na orguljama August Škvorc. Ministrantska skupina na području triju zajednica broji oko 40 ministranata. Za njih se organiziraju i ministrantski izleti. Ranije je djelovala i folklorna skupina. O. Mihalinec vodi i biblijske večeri na području sve tri zajednice u došašću i korizimi. Posljednjih su se godina hodočašća organizirala u Padovu, a vjernici s toga područja svake godine hodočaste u marijansko svetište u Zwiefalten.

Aktivna je i skupina čitača. U sve tri zajednice su ustanovljena pastoralna vijeća. Svako broji po osam članova. Obitelji s malom djecom sastaju se po potrebi, druže se te međusobno izmjenjuju iskustva. Pastoralno osoblje posjećuje bolesnike u bolnicama i u njihovim kućama. Slavlje prve sv. Pricesti upriličuje se svake godine. Prošle godine bilo je 17. lipnja. Sakramentu je pristupilo

jedanaestero prvopričesnika. Potvrdenici se pripremaju u misiji, a sakrament potvrde primaju zajedno s potvrđenima u susjednim hrvatskim zajednicama.

Kod Nagolda u Haiterbachu djeluje Hrvatsko kulturno sportsko društvo „Komušina“. Njeguju sportske i

Pastoralna suradnica Božica Kössig

folklorne aktivnosti. Na području zajednica u Freudensstadtu, Altenseigu, Haiterbachu, Nagoldu i Calwu djeluje i Hrvatska dopunska škola. Za blagdan sv. Nikole i za drugih proslava škola zajedno sa zajednicama organizira priredbe. U Calwu djeluje i Hrvatska kulturna zajednica. U Nagoldu je i Nogometni klub „Zagreb“ i istoimeni Kuglaški klub. U Freudensstadtu djeluje sportski klub, a u tom mjestu na tamošnjem radiju je i emisija Sat hrvatskog radija sa zanimljivim programom i domovinskim pjesmama.

Zajednice udaljene od velikih središta

O. Mihalinec ukazuje na problem svojih zajednica što su udaljene od velikih središta. „Za pretpostaviti je da će mladi iz naših zajednica sve više odlaziti tražiti zaposlenje u veća središta, a samim tim će se ovdje smanjivati broj naših vjernika. Problem je i dijela naših umirovljenika koji će se vraćati u domovinu, a situacija druge generacije je povezana i s prvom generacijom. Možda će se kroz nekoliko godina broj hrvatskih vjernika na ovom području znatno smanjiti, a onda će biti upitan opstanak zajednica. Pitanje je također koja je donja granica broja članova zajednica da bi zajednice mogle nastaviti s djelovanjem. Mislim da je to realan pristup. Sve su to mogući pravci. Pitanje je također kako će se sve to odraziti za pet godina kada Hrvatska uđe u Europsku uniju. Kako će to biti tada, nitko sa sigurnošću ne može znati i hoće li veći broj naših ljudi doći ili otići s ovog područja. Također nije vjerojatan klasičan povratak naših ljudi u domovinu. Možda će se naši ljudi u većem broju vraćati u domovinu, ako neko njemačko poduzeće otvori pogone ili podružnice u Hrvatskoj. Tada će naši ljudi koji znaju nekoliko jezika moći dobiti zaposlenje. Sa svojim znanjem mogu biti korisni i ovdje i u domovini. Takva vrsta povratka je za mene najvjerojatnija. Također je problem naših manjih zajednica što je u njima nedovoljan broj intelektualaca“, zaključio je voditelj zajednica fra Ivan Mihalinec.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Petra i Pavla u Nagoldu

Piše:
Mihály Szentmártoni, S.J.

Rasti u vjeri

Puno prijanjanje uz vjeru uključuje i spremnost da se podnose žrtve, uključujući i žrtvu vlastitog života.

Nakon uskrsnuća Isus je prekorio učenike samo zbog jedne stvari: za nedostatak vjere. Ni je im predbacio njihov kukavičluk, ni je ukorio Petra zbog njegove zataje, ali ih je sve redom korio zbog toga što nisu vjerovali ni Pismima, ni svjedocima. Ukorio je i onu dvojicu na putu prema Emausu: „O ljudi bez razumijevanja i spore pameti za vjerovanje svega što su proroci govorili!“ (Lk 24,25). Posebno su snažne Isusove riječi upućene učenicima i svim svojim apostolima, kako nas o tome izvješćuje evangelist Marko: „Kad uskrsnu rano u prvi dan sedmice, najprije se ukaza Mariji iz Magdale iz koje bijaše istjerao sedam zlih duhova. Ona ode i to javi onima koji su bili njegovi pratioci, a sad bijahu u tuzi i suzama. Oni, kad čuše da je živ i da ga je ona vidjela, nisu vjerovali. Poslije toga ukaza se u drugom obličju dvojici od njih na putu dok su išli na selo. Ovi odoše i javiše ostalima, ali ni njima nisu vjerovali. Napokon se ukaza Jedanaestorici dok su bili za stolom te ih prekori zbog njihove nevjere i okorjelosti srca, jer nisu vjerovali onima koji su ga vidjeli pošto je uskrsnuo“, (Mk 16,9–14). A što bi Isus imao reći nama, danas, s obzirom na našu vjeru? Obnovimo stoga naše teološko znanje o vjeri, slijedeći nauku Katekizma Katoličke Crkve. Izdvojimo tri vida naše vjere:

1. Vjera je milost. — Kad sveti Petar ispovijeda, da je Isus Krist, Sin Boga živoga, Isus mu kaže: „To ti nije objavilo tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima“. Vjera je Božji dar, vrhunaravna od Boga ulivena krepost, (KKC br. 153). Moramo uvijek biti zahvalni za dar vjere.

2. Vjera je ljudski čin. — Nemoćuće je vjerovati bez milosti i unutar nje pomoći Duha Svetoga. A ipak nije ništa manje istinito, da je vjera izvorno ljudski čin. Ne protivi se ni slobodi, ni čovjekovu razumu, da čovjek povjeruje Bogu i da prione uz istine koje je On objavio. Pa i u ljudskim odnosima ne protivi se našem dostojanstvu, da vjerujemo onomu što nam drugi ljudi o sebi ili svojim nakanama reku, i povjerujemo njihovim obeća-

njima, npr. kada muž i žena stupaju u brak, oni obećaju jedno drugom vjernost do kraja i vjeruju jedno drugom, da je to iskreno obećanje. Dosljedno tome još se manje protivi našem dostojanstvu da u vjeri potpun posluš uma i svoje volje damo Bogu koji se objavljuje, i na taj način stupimo s njim u prisno zajedništvo, (KKC br. 154).

3. Ustrajnost u vjeri. — Vjera je milost koju Bog daje čovjeku kao čisti dar. Nažalost, mi možemo ovaj neprocjenjivi dar izgubiti. Da bismo živjeli, rasli i u vjeri do kraja ustrajali, moramo se hraniti riječju Božjom i moliti Gospodina da nam vjeru uveća. Ona treba biti ljubavlju djelotvorna, podržavana nadom i ukorijenjena u vjeri Crkve, (usp. KKC br. 162).

Kako umnožiti vjeru?

U liturgiji Crkva ovako moli: „Sve-mogući vječni Bože, umnoži u nama vjeru, nadu i ljubav“. Ideja o rastu o vjeri ima svoj čvrsti temelj u Novom zavjetu. U Evanđeljima, Isus kori neke svoje sljedbenike, među njima i Petra da su ljudi „male vjere“. Naprotiv, razne druge osobe, među kojima stotnika i ženu siro-feničanku, hvali zbog njihove „velike vjere“. A učenici ovako mole Isusa: „Umnoži nam vjeru“. Da naznači dinamiku rasta u vjeri korintskih novoobraćenika, sv. Pavao upotrebljava usporedbu sa novorođenčeta koje još nije u stanju primiti čvrstu hranu, nego se mora hraniti samo mlijekom. Nadalje, sv. Pavao govori o tako velikoj vjeri koja je u stanju prenašati brda, ali govori i o nedostatku vjere ako ona nije podržana od ljubavi. U Poslanici Rimljanima Pavao naučava da Bog svakom daje različiti stupanj vjere, (usp. Rim 12,6). On je svjestan opasnosti da kršćani mogu biti „slabi u vjeri“. Željan je na novo susresti Filipljane, kako bi im pomogao u „napretku u radosti njihove vjere“. Prihvatimo li, dakle, mogućnost rasta u vjeri, postavlja se pitanje s obzirom na načine kako se to može postići. Dolazi nam u pomoć sv. Toma Akvinski koji razlikuje tri vida: vjera može rasti tako da se steknu nove

spoznaje s obzirom na sadržaje vjere (to je materijalni objekt vjere); vjera može rasti i tako da se sve potpunije prijanja uz te sadržaje (to je formalni objekt vjere); konačno, vjera može rasti i biti usavršena na taj način, da se vjeruje s većom odanošću i povjerenjem. Ukratko, možemo reći da se vjera može usavršiti na razini razuma, volje i srca. Poznavati sadržaje naše vjere — U Poslanici Židovima, pisac razlikuje djetinjastu vjeru koja shvaća samo osnovne elemente, osnovne sadržaje, i zrelu vjeru koja se može usvojiti samo putem dublje pouke. Slijedi zatim niz primjera koji tumače koji su ti osnovni, rudimentarni sadržaji: odricanje od mrtvih djela, nauka s obzirom na krštenje, polaganje ruku, uskrsnuće mrtvih i vječni sud, (usp. Žid 5,11–14; 6,1–2). A nauka o svećeništvu, prikazana u sljedećim poglavljima, predstavlja primjer savršenije vjere. Danas se može smatrati relativno dobro odgojenim u vjeri onaj kršćanin, koji poznaje, barem u glavnim crtama, Sveto pismo, osnovno naučavanje Crkve, glavne teološke istine, itd. Ova spoznaja se predaje putem kateheze, homilije i sudjelovanje u liturgiji. Sve dublje prijanjati uz sadržaje vjere — subjektivno, vjera može rasti u svojim trima dimenzijama: prijanjanje, povjerenje i vjernost. Vjera je to savršenija, što je spremnija i čvršće razumsko prijanjanje, što veće povjerenje vjernik polaže u Boga i njegovu riječ, konačno, s kolikom zauzetošću nastoji živjeti prema zahtjevima vjere. U sinoptičkim evanđeljima Isus razlikuje između „imati malo vjere“ i „imati mnogo vjere“, a temelj ove razlike naznačuje u povjerenju koje ljudi pokazuju u njegovu moć da djeluje i ime Božje. Druga mjesta u Novom zavjetu stavljaju naglasak na čvrstoću prijanjanja uz istine vjere, ili na poslušnost prema riječi Božjoj. Poslanica Hebrejima, pošto je podsjetila na herojsku vjernost svetaca ranijih vremena, opominje kršćane da se još nisu oduprli do krvi, (Heb 12,4). Puno prijanjanje uz vjeru uključuje i spremnost da se podnose žrtve, uključujući i žrtvu vlastitog života. ■

Widmen wir Gott mehr von unserer Zeit

Sehr geehrte Leserinnen, sehr geehrte Leser!

Unser Lebensschiff, beleuchtet vom göttlichen Licht des Kindes von Bethlehem, ist ein weiteres Mal in die hohe See gestochen, hin zum ewigen Hafen der Erlösung. Es hängt gerade von diesem göttlichen Licht ab, wie seine Seereise sein wird. Dieses Licht wurde uns beim Sakrament der Taufe geschenkt. Es wurde uns prophezeit, dass „das aufstrahlende Licht aus der Höhe“, das uns in Jesus erschienen ist, „allen leuchten wird, die in Finsternis sitzen und im Schatten des Todes, und dass es ihre Schritte auf den Weg des Friedens lenken wird“ (Lk 1,79). Unsere christliche Aufgabe liegt darin, dieses Licht vor uns leuchten zu lassen, um beharrlich Jesus folgen zu können. Dass es reichlich Finsternis in der Welt gab, stellen wir fest, wenn wir einen flüchtigen Blick auf die Ereignisse in der Welt des letzten Jahres werfen.

Aus verschiedenen Berichten sehen wir, dass tausende Menschen in Attentaten getötet und hunderttausende aus ihren Häusern vertrieben wurden. Chaos und Gewalt breiteten sich kreuz und quer durch die Staaten der Welt aus. In einigen Ländern drückten die dortigen Regime mit allen Mitteln demokratische Bewegungen nieder und verboten den Friedensorganisationen, ihre Arbeit zu verrichten. Am schlimmsten ist, dass es immer mehr Verbrechen unter Verwandten gibt. Kinder erheben ihre Hand gegen die Eltern, die Eltern gegen die Kinder, Ehepartner gegeneinander. Sieht diese Welt so aus, wie sie die Journalisten darstellen? Wie sähe die Welt in unseren Augen aus, wenn die Tagespresse täglich über gute und positive Dinge schreiben könnte, die wir füreinander tun? Wie sieht es mit uns selbst aus, mit unseren Familien und unseren Gemeinschaften? Wenn mei-

ne Familie auf dem rechten Platz steht, dann wird die ganze Welt auf dem rechten Gleis stehen. Haben wir dem Jenseitigen erlaubt, in unser Leben, in unsere Zeit und unseren Raum zu treten, damit auf diese Weise die Geschichte Gottes in meinem und deinem Leben beginnt?

Es freut uns, wenn die Verantwortlichen dieses Landes behaupten, die wirtschaftliche Lage in Deutschland habe sich im letzten Jahr verbessert. Erschreckend wirkt eine Nachricht der Medien wie diese: „Täter immer jünger und gewalttätiger“. In den Schulen und auf den Schulhöfen gibt es immer mehr Brutalität unter den Kindern. Beängstigend sind die immer häufigeren Angriffe von Kindern und Jugendlichen auf ältere Personen. Unter den Missetätern finden sich auch Kinder von Ausländern. Einige Politiker fordern für diese Kinder schärfere Strafen als für die Kinder der Einheimischen. Es wäre uns lieber, wenn die Regierung dieses Landes mehr pädagogische Einrichtungen eröffnen und mehr Pädagogen einstellen würde und wenn sie alle Publikationen und Filme verbieten würde, mit denen die Jugendlichen tagaus tagein moralisch und geistig zunichte gemacht werden. Besonders betroffen machen uns die Nachrichten über Mütter und Väter, die ihre eigenen Kinder misshandeln und töten. Wir müssen uns, fest im Glauben, den teuflischen Angriffen mit allen Kräften widersetzen und Hilfe von oben erbitten. Glauben wir an den Sieg des Lichts über die Finsternis! Kinder muss man mit Strenge und Liebe erziehen, man muss täglich mit ihnen beten und Zeit für sie haben. Wenn wir das versäumen, werden unsere Kinder uns dafür verurteilen, dass wir sie nicht richtig erziehen haben.

Haben wir das neue Jahr mit dem Vertrauen auf Gott begonnen, dass seine Vorsehung und seine Liebe alle Geschehnisse in diesem Jahr lenken werden? Alles, was auch in diesem Jahr in der Welt passieren wird, dient dem letztendlichen Ziel, das Gott gesetzt hat: der Erlösung der Menschen und der Welt. Nach dem Willen Gottes zu handeln, bedeutet das Königreich Gottes anzunehmen, das mit Jesus Christus zu uns gekommen ist.

Wenn uns daran gelegen ist, dass in der Welt Eintracht, Frieden und Ordnung herrschen, dann sollten wir beginnen, an uns selbst zu arbeiten. Da wir Menschen der Wünsche sind, trage ich Ihnen meine Wünsche vor: Widmen wir Gott und seinem Willen mehr von unserer Zeit und verbessern und verwirklichen wir uns so gut es geht in erfüllender Gottes- und Menschenliebe.

Ich wünsche mir, dass wir alle in diesem Jahr Gott an die erste Stelle all unserer Wünsche und Bestrebungen setzen. Gott verlangt, dass wir ihn mit ganzem Herzen, mit aller Kraft und ganzer Seele lieben. Um das zu verwirklichen, ist es notwendig, all denjenigen Dingen den Krieg anzukündigen, die uns irdisch, nachlässig und sündig machen. Ich wünsche mir, dass jeder von uns aus seinem Leben „Zorn, Eifersucht, jegliche Art der Gemeinheit, Unterstellung und Lüge“ ausmerzt. Verzichten wir auf Schimpf- und Schandwörter. Da wir durch das Sakrament der Taufe zu „Auserwählten Gottes“, „heilige geliebte Kinder“ geworden sind, bewaffnen wir uns in diesem Jahr mit „aufrichtigem Erbarmen, mit Güte, Demut, Milde und Geduld“. (Vgl.: Kol 3).

Falls wir unser gesamtes Leben nicht zu Beginn dieses Jahres unter Gottes Obhut gestellt haben, dann tun wir das von heute an! Jeder, der in sich und um sich herum Ordnung schafft, übt den Willen Gottes aus und hilft, dass sich Gottes Königreich in der Welt in ihm und durch ihn ausbreitet.

Jeder, der zulässt, dass Emanuel ihn durchs Leben führt, kann darauf hoffen, dass er die Zeit, die ihm geschenkt wurde, in diesem Jahr nicht vergebens durchlebt. Alles was wir im Namen Jesu tun, wird uns zum Nutzen und zum Heil gereichen. Und wenn Gott unser Leben verlängert oder es durch eine unheilbare Krankheit verkürzt, dann weiß er, weshalb das für uns gut ist. Lassen wir daher zu, dass er in uns und durch uns seinen seit Ewigkeiten bestehenden Plan für dieses Jahr erfüllt. Lassen wir zu, dass das Licht aus Bethlehem unser Lebensschiff erhellt und in diesem Jahr dem ewigen Ufer der Erlösung näher bringt.

Es behüte Sie der Herr und führe Sie auf den Weg der Erlösung.

Das wünscht Ihnen von Herzen

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

KARDINAL LEHMANN GIBT RÜCKTRITT ALS DBK-VORSITZENDER BEKANNT

Brief an die Mitglieder der Bischofskonferenz

Der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, Karl Kardinal Lehmann, hat seinen Rücktritt als Vorsitzender der Deutschen Bischofskonferenz zum 18. Februar 2008 bekannt gegeben. In einem Brief an die Mitglieder der Deutschen Bischofskonferenz vom 14. Januar 2008 erklärt Kardinal Lehmann, dass er nach fast 21 Jahren das Amt des Vorsitzenden abgeben werde. Kardinal Lehmann wird die Frühjahrsvollversammlung der Deutschen Bischofskonferenz vom 11. bis 14. Februar in Würzburg leiten und Friedrich Kardinal Wetter noch zu dessen 80. Geburtstag am 17. Februar in München im Namen der Deutschen Bischofskonferenz würdigen.

Mit den im Dezember erlittenen Herz-Rhythmus-Störungen sei, so Kardinal Lehmann, eine eindeutige Zäsur erreicht, die ihm in Zukunft eine Ausschöpfung seiner Kräfte im bisherigen Maß nicht mehr erlaube. Deshalb mache er nun von der bereits am 20. September 2005 bei seiner Wiederwahl angekündigten Möglichkeit Gebrauch, die vierte Sechsjahres-Amtszeit nicht voll auszuschöpfen.

Ein Wechsel zum jetzigen Zeitpunkt mache auch einen guten Sinn, weil die jüngsten Bischofsernennungen einen notwendigen Generationswechsel und Zeit für eine Wachablösung anzeigten, schreibt Kardinal Lehmann. Er sei dankbar, wenn er noch einige Jahre dem Bistum Mainz dienen könne. Auch werde er gerne seine Kenntnisse, Informationen und Erfahrungen weiter in die Bischofskonferenz einbringen und sich noch stärker Grundsatzfragen widmen. Dabei liege ihm auch die schwierige Situation der Ökumene am Herzen.

Im Namen der deutschen Bischöfe danke der stellvertretende Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, Bischof Dr. Heinrich Mussinghoff (Aachen), Kardinal Lehmann für seinen „unermüdlichen Einsatz“ für die Bischofskonferenz während der vergangenen mehr als 20 Jahre und würdigte ihn als „herausragenden und zuverlässigen Repräsentanten der Kirche und ihrer Sendung“. In einer ersten Stellungnahme hob Bischof Dr. Mussinghoff hervor, dass Kardinal Lehmann durch „sein profundes theologisches Wissen, seine geistige Aufgeschlossenheit, seine Umsicht und die große Fähigkeit zu integrieren und zu einen“ eine unschätzbare Hilfe für die deutschen Bischöfe und ihr Zusammenwirken sei. Gleichwohl verdiene seine Entscheidung, aus gesundheitlichen Gründen sein Amt zur

Verfügung zu stellen, „Verständnis und uneingeschränkten Respekt“. Eine Würdigung des Wirkens von Karl Kardinal Lehmann als Vorsitzender der Deutschen Bischofskonferenz werde auf der Frühjahrsvollversammlung stattfinden.

Der Mainzer Bischof,
Kardinal Karl Lehmann

Karl Kardinal Lehmann wurde am 22. September 1987 in Fulda als Nachfolger von Joseph Kardinal Höffner (Köln) zum Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz gewählt. Nach Wiederwahlen am 21. September 1993, 21. September 1999 und 20. September 2005 wird er seine vierte Amtszeit zum 18. Februar 2008 vorzeitig beenden.

Die Frühjahrsvollversammlung der Deutschen Bischofskonferenz, die vom 11. bis 14. Februar in Würzburg zusammentritt, wird während der Vollversammlung einen Nachfolger von Kardinal Lehmann im Amt des Vorsitzenden wählen.

Text und Bild: www.bistummainz.de

Auszug aus dem Brief von Kardinal Karl Lehmann vom 14. Januar 2008 an die Mitglieder der Bischofskonferenz:

„Der Zeitpunkt für einen solchen Schritt ist immer in gewisser Weise unpassend. Bei näherem Zusehen hat er jetzt jedoch auch einen guten Sinn. Die Ernennungen der Bischöfe Reinhard Marx, Franz-Peter Tebartz-van Elst und Karl-Heinz Wiesenmann für München und Freising, Limburg und Speyer mit ihren 54, 48 und 47 Lebensjahren zeigen den notwendigen Generationswechsel an. In wenigen Monaten bin ich 72 Jahre alt, 25 Jahre Bischof und gehöre dann einer sehr kleinen Gruppe der dienstältesten Diözesanbischöfe an. Es ist Zeit für eine Wachablösung.“

Unsere Bischofskonferenz hatte noch nie einen ehemaligen Vorsitzenden in ihren Reihen. Ich kann erleichtert in das Glied zurücktreten. Vor allem bin ich dankbar, wenn ich noch einige Jahre dem Bistum Mainz dienen kann. Ich will aber auch gerne alles in die Bischofskonferenz sowie ihre Organe und Aufgaben weiter einbringen, worüber ich im Blick auf Kenntnisse, Informationen und Erfahrung verfüge. Gerne und noch stärker möchte ich mich Grundsatzfragen widmen durchaus auch öffentlich. Dabei liegt mir auch die schwierige Situation der Ökumene am Herzen.

Ich erkläre also hiermit meinen Rücktritt als Vorsitzender der Deutschen Bischofskonferenz, der nach dem Abschluss der Frühjahrsvollversammlung, genauerhin am 18. Februar 2008, wirksam werden soll. Ich möchte die Frühjahrsvollversammlung (mit Pressekonferenz) zu Ende führen und am Sonntag, 17. Februar 2008, bei der Feier des 80. Geburtstags von Friedrich Kardinal Wetter in München, noch den Dank der Deutschen Bischofskonferenz ihm gegenüber zum Ausdruck bringen.“

MÜNCHEN

Adventski susret mladih

U petak 7. prosinca u kapeli bl. Alojzija Stepinca u HKM München održan je četvrti po redu adventski susret za mlade. U Hrvatskoj katoličkoj misiji München ovakvi su susreti u vrijeme došašća postali već tradicija. Kao i svi dosadašnji susreti i ovogodišnji adventski susret privukao je veliki broj mladih koji su uživali u programu koji su pripremili „mladi za mlade“. Geslo ovogodišnjeg adventskog susreta bio je „Tvoja riječ, Bože, nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi“. Program je započeo meditacijom o adventu, o vremenu iščekivanja Isusovog dolaska, o značenju božićnog svjetla za ljude koji često kroz materijalno doživljavanje Božića izgube osjećaj za ono istinsko doživljavanje Kristovog rođenja. Adventske tekstove je na sugestivni način čitao član misijskog vijeća Marinko Rimac. Glazbenu podlogu meditacijama dali su misijska klapa „Croatia“ i ženska vokalna skupina „Lira“, koji su nastupili pod ravnanjem s. Nikoline Bilić. Tako je prvi dio programa prošao u meditativnim tekstovima i prekrasnim glazbenim iz-

vedbama koji su na poseban način približili advent mladima. U drugom dijelu programa nastupili su mladi misijski folkloristi „Fra Andrija Kačić Miočić“ uz pratnju trojice tamburaša Christiana Kovačića, Zvonimira Nežaka i Christofera Terzića. Folkloristi su nastupili pod ravnanjem Petre Mustać i Florian Grubišin, a otplesali su ples „Obersteier“. Njihov nastup je popraćen velikom pljeskom. Tako je u veseloj atmosferi dočekana i izvedba komedije „Vitess“, u kojoj su maestralno uloge dida Klece i babe Mande odigrali fra Ante Marković Jojo i Ma-

rijana Marić, članica misijskog vijeća. Bio je to uspješan nastavak prošlogodišnje izvedbe „Triba ić kući“ koju je publika izvrsno prihvatila. Najzaslužniji za dramsku aktivnost u misiji je fra Ante Marković Jojo koji je samostalni autor svih dosadašnjih predstava koje su izvedene u okviru adventskih susreta. Dijalozi između glavnih glumaca izazivali su smijeh. Marijana Marić i o. Marković su se sjajno snašli u ulogama. Nakon svečanog programa uslijedilo je veselo druženje u misijinim prostorijama.

Tekst i snimka: Andela Drmić

MÜNCHEN

Nikolinjsko-božićna proslava

U Münchenu je u nedjelju 16. prosinca održana nikolinjsko-božićna proslava koju je organizirala Hrvatska katolička misija München, najveća hrvatska katolička misija u iseljeništvu. Proslava je privukla više od 2000 hrvatskih vjernika svih generacija iz glavnoga bavarskog grada, a održavala se pod geslom „Neka bude svjetlo“. Cijeli prihod od proslave bit će upućen u humanitarne svrhe, za pomoć obiteljima s velikim brojem djece u domovini. Voditelj misije fra Tomislav Dukić obratio se

posjetiteljima, izražavajući veliko zadovoljstvo da hrvatski vjernici u tuđini daleko od domovine čuvaju vjeru i tradiciju svoga naroda. Ni desetljeća iseljeničtva, ni život u jednoj multinacionalnoj sredini ne mogu nas odvojiti od katoličke vjere naših djeđova, istaknuo je voditelj misije. U bogatom programu nastupile su skupine koje djeluju u okviru misije, dječji zbor „Hrvatski slavuji“, tamburaši, dječji folklor „Bijeli golubovi“, folkloristi „Fra Andrija Kačić Miočić“.

IKA

OBAVIJESTI

- **Socijalna služba Caritasa** za strane sugrađane u Oberhausenu od 1. siječnja 2008. ne nalazi se na adresi u Oberhausenu Osterfeld, Kettelerstr. 6, već je preselila u središnju Caritasa na adresi: **Caritasverband Oberhausen** – Migrationsberatung, Mülheimer Str., 188., 46045 Oberhausen; telefon 0208 94 04 00 (izravni telefon socijalne službe: 02 08 94 04 03 04 – Jožo Kovačić, socijalni radnik; Uredovno vrijeme: 9–16 sati)
- **Nova e-mail adresa:** HKM Hannover odnedavno ima novu e-mail adresu koja glasi: info@hkm-hannover.de
- **Nova adresa:** Nedavno je sjedište HKM Lüdenscheld iz Lüdenschelda premješteno u Ennepetal i sada se nalazi na adresi: Büttengerstr. 30, 58256 Ennepetal; Tel. 02333 89842; fax. 02333 838448; e-Mail: Kroatische.Gemeinde.Luedenscheld@bistum-essen.de

SINDELFFINGEN Blagdan sv. Nikole

Pred osamstotinjak posjetitelja Hrvatska katolička zajednica Sindelfingen proslavila je u nedjelju 9. prosinca, u Messehalleu, blagdan sv. Nikole i Božić. Voditelj zajednice Sindelfingen fra Marinko Vukman istaknuo je, pozdravljajući sve prisutne, da je dan sv. Nikole dan u znaku djece i zato su ona te večeri bila najbrojnija. Svi su došli dočekati najboljeg i najpopularnijeg sveca među djecom, sv. Nikolu. Slavlju je nazočila i konzulica Mirjana Božić, koja je istaknula da joj je posebno drago što će imati priliku čuti hrvatsku riječ i vidjeti dio hrvatske baštine koju će predstaviti najmanji.

Pjesmom „Da mi je biti sunce“ djeca HKZ Sindelfingen pod ravnanjem s. Bernadete Tomić i u pratnji Mate Puljiza na klavijaturama zaželjela su svima dobrodošlicu. Na pozornici te večeri gosti su mogli slušati i vidjeti spektar plesova, recitacija i pjesama. HKZ Sindelfingen predstavila se svima već vrlo dobro znanim malim, sred-

njim i velikim folklorom, koji vodi Ivica Šepović. Izveli plesove iz Prigorja, Bunjevca i Zagorja. Učenici hrvatske nastave Leonberga, Böblingena, Sindelfingena i Steinenbronna s učiteljicama pripremili su prigodne recitacije o zimi i sv. Nikoli, igrokaze, plesove i pjesme. Ples „Šećerne vile“ koji su izvele dvije djevojčice iz Steinenbronna, razdragao je roditelje, a pjesma „Zvončići“ svu je djecu podignula na noge. Na kraju programa dječji zbor sv. Nikolu je pozvao pjesmom. Sv. Nikola se požalio djeci da je jedva uspio stići jer ima puno darova koje je bilo teško nositi, a morao je prijeći dug put preko sedam gora i sedam dola. Oduševilo ga je mnoštvo djece koja su ga dočekala s radošću i pokazala zavidno znanje iz vjeronauka, posebno mali Luka (3), koji je izmolio cijeli „Oče-

naš“. Te večeri rođendan je slavio Jozo Kožul, kojem je fra Marinko uručio sliku u znak zahvalnosti što uvijek rado i nesebično pomaže zajednici. Potporu slavlju dali su i sponzori, koji su financirali 500 zgoditaka na tomboli u kojoj su se našli dresovi naših nogometaša Vranješa i Kovača, televizor, zrakoplovne karte za Hrvatsku, lopte, knjige te DVD Vukovar koji je sponzorirao „Večernji list“. Za rasplešanu atmosferu do kraja večeri pobrinuli su se Matko i Brane. ■

Proslavljena Nova godina

Tradicionalnim dočekom Nove godine Hrvati i njihovi prijatelji Nijemci, Talijani, Slovenci ... i ovoga su se puta okupili u velikoj dvorani HKZ u Sindelfingenu. Bilo je dosta i onih iz drugih gradova, pa i iz 200 kilometara udaljenog Münchena, koji su došli provesti zajedno s prijateljima Novu godinu. Sve je njih lijepo pozdravio domaćin fra Marinko Vuk-

man. Zajednički su se pomolili prije večere i sveopćeg veselja koje je trajalo do ranih jutarnjih sati nove godine. Raspijevani „Cro biseri“ iz Schramberga su ubrzo počeli stvarati veselo ozračje. Prvim tonovima pjesme kamen, krš i maslina – vino, ganga Nereva, na podij su počeli izlaziti plesači. Prvo oni stariji i smjelij, a kasnije i svi ostali. Izvršnu ga-

stronomsku ponudu i poslugu su i ovoga put ponudili iz štutgartske tvrtke „Catering GmbH“, vlasnika Wolfganga Fisslera koji je osobno nazočio i sve držao pod kontrolom. Domaćin proslave fra Marinko Vukman je o svemu vodio računa. Za svaki je stol uspio navratiti i porazgovarati. Za one najmlađe posebnim prostorijama organizirao gledanje TV programa i igranje stolnog tenisa i stolnog nogometa. B. Ž.

Veliki uspjeh juniora „Dinama“

◊ Na 18. po redu malonogometnom turniru „Mercedes Benz Junior Cup“, za koji organizator na svojoj Internetskoj stranici kažu da je najjači turnir takve vrste u svijetu, juniori Dinamo iz Zagreba, do 19 godina starosti, osvojili su prvo mjesto. Na dvodnevnom turniru 4. i 5. siječnja u oba dana rasprodanoj dvorani „Glas Palast“ sa po pet tisuća gledatelja, nastupilo je deset sastava iz šest zemalja. Dinamo je trijumfirao. Na poziv fra Marinka Vukmana igrači i stručno vodstvo „Dinama“ sudjelovali su na sv. misi 6. siječnja u crkvi Presvetoga Trojstva u Sindelfingenu gdje ih je prepuna crkva pozdravila velikim pljeskom. Njemački su pisani i TV mediji dali velik prostor uspjehu mladih Dinamovaca.

Tekst i snimka: B. Žepić

BERLIN

Proslavljen blagdan Bezgrešnog začeća

Svečanim misnim slavljem za pripadnike stranih katoličkih misija, održanim u poznatoj berlinskoj katedrali sv. Hedwige, proslavljen je blagdan Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije. Svetu misu je, već prema tradiciji, predvodio kardinal Georg Sterzinsky. Koncelebrirali su svećenici stranih katoličkih misija, koji svoje misijsko sjedište imaju u Berlinu i misu na svome, materinskom jeziku. Katedralu sv. Hedwige koja se nalazi u sa-

mome srcu grada, ispunili su ovom prigodom katolici različitih nacionalnosti. Tradicionalnoj i visokoj vjerskoj svetkovini su nazočili i brojni predstavnici diplomatskog zbora država koje u Berlinu imaju misije.

Kardinal Georg Sterzinsky je na početku misnog slavlja izrazio radost da na jednom tako značajnom slavlju, tijekom kojeg se čuju razni jezici, može pozdraviti braću u vjeri različitih nacionalnosti. U sažetoj propovijedi

kardinal Sterzinsky je ukazao na značenje blagdana koji se slavi te na milost i nadu koja je kroz Mariju dana čovjeku. Čovjek po svojoj biti nije zao, no tijekom života ima slobodu izbora za svoja djela. Gubljenje nade je karakteristika današnjice. Tu nadu u vjeri možemo razumjeti preko Marijina lika. Ona nam može u svemu biti ugled i primjer, kay-

ao je u propovijedi kardinal Georg Sterzinsky. Prvo čitanje ovog euharistijskog slavlja bilo je na engleskom, a drugo na portugalskom jeziku, dok su molitve vjernika čitane na poljskom, francuskom, hrvatskom, engleskom, rumunjskom, korejskom i filipinskom jeziku. Misno slavlje je prigodnim crkvenim napjevima veoma uspješno upotpunio zbor poljske katoličke misije kojemu se pri kraju kardinal Sterzinsky zahvalio na sudjelovanju.

Na završetku misnog slavlja u prostorijama Berlinske nadbiskupije, u Bernhard-Lichtenberg Haus, priređen je i svečani prijem. Nazočni na prijemu su nakon kraćeg pozdravnog govora organizatora bili u prigodi u neposrednom konaktu se susresti i razgovarati s kardinalom Sterzinskim i drugim visokim crkvenim dostojanstvenicima Berlinske nadbiskupije, kao i s vjernicima i svećenicima stranih misija. Na poziv organizatora, predstavljeni su pojedinačno i svi diplomatski predstavnici različitih zemalja koji su pribivali misnom slavlju. **Sonja Breljak**

Snimka: S. Breljak

MÜNCHEN

Proslava Bezgrešne

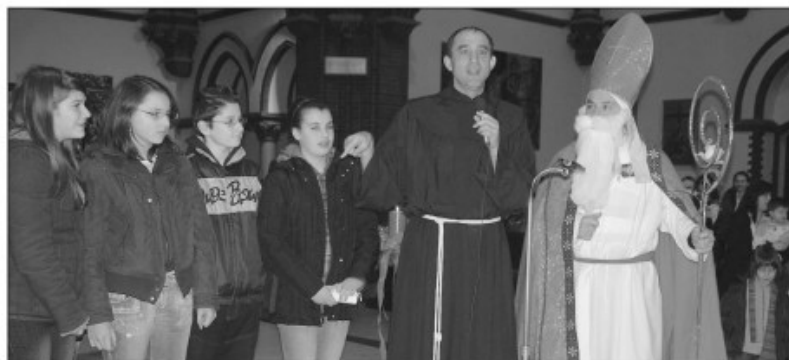
U subotu 8. prosinca u kapeli bl. Alojzija Stepinca u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Münchenu proslavljena je svetkovina Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije. Brojni Marijini štovatelj stigli su u kapelu bl. Alojzija Stepinca da kroz molitvu i pjesmu izraze svoju zahvalnost Majci Božjoj kojoj se u dugim iseljeničkim godinama utječu pod zaštitu. Misno slavlje je predvodio fra Luka Livača uz koncelebraciju župnika fra Tomislava Dukića dušobrižnika fra Ante Buljana. U propovijedi je fra Luka istaknuo kako su svi franjevački redovnici i redovnice po svojim statutima obavezni svečano slaviti svetkovinu Bezgrešnog začeća BD Marije. Sestre koje već godinama djeluju u HKM su članice redovničke zajednice pod imenom i zaštitom Bezgrešne, „Sestre franjevke od Bezgrešne“. Nakon misnog slavlja uslijedio je svečani dio programa uz recitale, pjesme i klasičnu glazbu. U programu su nastupili dječji zbor HKM „Hrvatski slavuji“ pod ravnanjem s. Nikoline Bilić, te tamburaški orkestar misije pod ravnanjem Gabriela Vale. Osim skupina koje djeluju u misiji u svečanom

programu posvećenom Mariji nastupile su Marlene Priskić, hrvatska pijanistica iz Münchena koja često nastupa na misijinim proslavama, te Kristina Šop, apsolvantica solo pjevanja na Musikhochschule u Münchenu, koja kao i Marlene unatoč svojim velikim obavezama često sudjeluje na proslavama koja misija organizira. Tako su se kapelom bl. Stepinca širili čisti dječji glasovi malih slavuja koji uz puno

zanosa izvode duhovne pjesme pokazujući kako sve intenzivnije postaju prepoznatljivi znak ove hrvatske zajednice. I ljubitelji klasične glazbe su u subotu mogli uživati u ponudnom programu. Tamburaši su oduševili svojim izvođenjem „Ode radosti“ od Beethovena kao i „Sanctusa“ od F. Schuberta. Pogotovo je svojim maestralnim izvođenjem nekoliko kompozicija na glasoviru oduševila pijanistica Marlene Priskić i apsolvantica solo pjevanja Kristina Šop.

Tekst i snimka: Andela Drmić

BERLIN **Proslava sv. Nikole**

Nakon što su u subotnju večer 8. prosinca misnim slavljem zajedno svetkovali blagdan Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije u crkvi sv. Sebastiana, sjedištu Hrvatske katoličke misije, brojni mališani s roditeljima su produžili svoj boravak u crkvi u iščekivanju dolaska sv. Nikole i podjele darova. Nakon podjele darova djeci, susret i druženje vjernika je nastavljeno u dvorani Hrvatske katoličke misije gdje se uz kavu i kolače (naravno, djelo ruku vrijednih mama) moglo susresti mlađe i starije poznanike i prijatelje.

Sonja Breljak

OFFENBACH **Nikolinjsko slavlje**

Hrvatska katolička zajednica u Offenbachu upriličila je slavlje Nikolinja u subotu 8. prosinca u prepunoj dvorani sportskog centra Martinsee u Heusenstammu kod Offenbacha. Slavlje je počelo Lijepom našom, koju je na violini svirala učenica 6. razreda Matea Brko. Župnik fra Mladen Marić pozdravio je nazočne i svima zaželio dobru zabavu. Djeca i mladi pjesmom i folklorom ispunili su prvi dio programa u kojem je u središtu bio dolazak sv. Nikole. Djeca, okupljena u velikom broju radosno su ga dočekala. U drugom dijelu programa nastupio je gost večeri, pjevač Jasmin Stavros i sastav „Naranča“ iz Splita.

Z. Orlović

RÜSSELSHEIM **Sveti Niko svijetom šeta**

Na blagdan Bezgrešnog začeća Marijina, 8. prosinca, Hrvatska katolička misija Rüссelsheim upriličila je proslavu Nikolinja u Merzwekhalle – Nord, u Kelsterbachu. Na tom radosnom božićnom i nikolinjskom druženju bilo je oko 200 djece i roditelja.

Božićni program pripremila je s. Estera Marijić, a u pripremi i izvedbi programa pomoglo joj je nekoliko mladih majki iz misije. Svako je dijete imalo svoju ulogu. Svi su uzvanici bili oduševljeni „živim“ jasticama.

Fra Berislav Nikić

KOBLENZ
**Svečano
proslavljen Božić**

Hrvati s područja Koblenza na dostojanstven su način proslavili rođenje Isusa Krista. Crkva sv. Franje u Koblenzu, u kojoj se Hrvati okupljaju na misna slavlja, bila je pretijesna za brojne vjernike. Sve je to posebno obradovalo voditelja misije Stjepana Zdravca. Posebno je lijepo bilo u prostorijama misije gdje je župnik proslavio svoj imendan. „Drago mi je da ste se odazvali u ovolikom broju. Relativno sam kratko ovdje među vama, ali sam zadovoljan kako ste me lijepo primili. Ja sam ovdje sam i vi ste moji dragi prijatelji, moja obitelj, tako vas doživljam i zbog toga sam jako sretan“, rekao je voditelj misije vlč. Stjepan Zdravec.

J. Vranković

SCHWÄBISCH GMÜND

Nikolinjska proslava

U subotu 15. prosinca u Hrvatskoj katoličkoj zajednici sv. Nikole Tavelića u Schwäbisch Gmündu upriličena je duhovna obnova i božićna ispovijed. Obnovu je vodio kancelar Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu mr. Stjepan Večković. Ispovijedali su fra Ivan Gavran, vlč. Vilim Koretić i voditelj zajednice don Vjekoslav Šaravanja.

Istoga dana u popodnevnom satima upriličen je isti program u Hrvatskoj katoličkoj zajednici bl. Alojzija Stepinca u Schorndorfu. Nakon obnove i ispovijedi 25-ero djece iz Schwäbisch Gmündu i Schorndorfu pod vodstvom učiteljice prof. Kristine Čačić uspješno su u Schorndorfu izveli prigodne recitacije i recital pod naslovom „Sveti Nikola i krampus koji postaje dobar“. Nakon priredbe us-

lijedio je nikolinjsko-božićni domjenak s pjesmama iz svih hrvatskih krajeva koje je uz harmoniku započinjao i vodio orguljaš iz te hrvatske zajednice Branko Pinjuh. Djeca su spomenutu priredbu izvela i sutradan, u nedjelju

16. prosinca, u Hrvatskoj katoličkoj zajednici sv. Nikole Tavelića u Schwäbisch Gmündu. Nakon priredbe sva su djeca od sv. Nikole primila darove, a odrasli su nastavili druženje u prostorijama zajednice. **V.Š.**

BIELEFELD

„Očuvajte svoj identitet“

Pomoćni biskup Nadbiskupije Paderborn mons. dr. Karl-Heinz Wiesemann, u subotu 27. listopada 2007., u crkvi Marije Kraljice u Bielefeldu, u kojoj se Hrvati okupljaju na misna slavlja, krizmao je 27-ero mladih iz tamošnje Hrvatske katoličke misije. Priprema je trajala dvije godine, a u pripremu se nastojalo uključiti i roditelje potvrđenika. Obradene su aktualne teme o Crkvi, a potvrđenici su sudjelovali i na Biblijskoj olimpijadi „Što je Crkva?“, u Heusenstammu 28. travnja 2007.

Na početku svečanog misnog slavlja voditelj misije don Slavko Rako je u prepunoj crkvi pozdravio biskupa Wiesemanna izražavajući zadovoljstvo njegovim dolaskom. „Sv. Liberan je povijesni most koji povezuje Splitsku i Paderbornsku nadbiskupiju. To je i razlog da se osjećamo doma i ovdje i u domovini.“ Biskup je u propovijedi na vrlo dojmljiv način govorio o zajedništvu vjernika koji su po Isusu Kristu jedno, te kako Hrvati katolici, kao i drugi katolici nisu stranci u njemačkoj Crkvi.

U euharistijskom slavlju uz biskupa koncelebrirali su mons. Ludwig Hoffmann, župnik Stefan Tausch i voditelj misije don Slavko Rako. Misnom slavlju pribivali su vlč. Blaž Kovač i vlč. Stipe Vrdoljak.

S. R.

NAGOLD

Novi predstavnici regije

Na regionalnoj sjednici hrvatskih katoličkih zajednica biskupije Rottenburg-Stuttgart, održanoj 26. studenoga 2007., u Nagoldu pristupilo se biranju novih regionalnih predstavnika. Za predstavnika regije za svećenike ponovno je izabran vlč. Luka Lucić iz Rottweila, a za njegova zamjenika vlč. Ivića Komadina iz Reutlingena. Za predstavnika pastoralnih suradnika i suradnika izabran je Branko Galić iz Göppingena, a za njegova zamjenika Mladen Lucić iz Rottweila. ■

RÜSSELSHEIM

Posjet Domu umirovljenika

U subotu 15. prosinca, hrvatska predškolska i školska djeca iz HKM u Rüsselsheimu posjetila su Dom umirovljenika koji se nalazi u Dicker Buschu, u Rüsselsheimu. Dirljivo je bilo gledati djecu i osnovce kako prilaze starijim Nijemcima i s njima se pozdravljaju, razgovaraju i na oproštaju im predaju božićne darove koje je donio sv. Nikola i uz pjevanje božićnih pjesama čestitaju im Božić i Novu godinu. U pratnji se nalazila s. Estera Marijić i nekoliko majki. **Fra Berislav Nikić**

Kako danas prenositi vjerske sadržaje?

Odnos Crkve i medija u zadnje vrijeme češće je „nesporazum“ nego li „radosna vijest“ – ne samo u Hrvatskoj! Već od samih početaka Crkva je za prenošenje svojih sadržaja koristila različita sredstva komunikacije. Što više, među medijskim pionirima često su bili upravo crkveni najvjestitelji. I u novije vrijeme Katolička Crkva je znala učiniti mnogi iskorak u svojim korištenjima sredstava društvene komunikacije – npr. Radio Vatikan je jedna od najstarijih radio postaja. Kumuliranjem medijskih mogućnosti kao da nastaje izvjesna sumnjičavost od strane Crkve prema novim medijima. Ta rezerviranost nije izgleda u prvom redu zbog medija kao takvih (izuzevši npr. izvjesne početne diskusije oko primjerenosti prenošenja sv. mise preko tv-ekrana) nego ponajviše zbog načina funkcioniranja pojedinih medija. Nesporazumi u odnosima Crkve prema tzv. svjetovnim medijima u novije vrijeme doživljavaju svoj vrhunac posebice u naglašenoj distanci (nerazumijevanju?) prema umjetničkim potencijalima posredovanja iskustava transcendentnoga. Umjetnost (kao mjesto posredovanja i vjerskih sadržaja) tako postaje sve manje inspiracijom a sve više provokacijom.

Ništa manje Crkva ima poteškoća preko svojih etabliranih medijskih glasila doći do šire publike – o čemu može posvjedočiti i ovaj časopis. Kako doći do novih čitatelja, kako pridobiti mlade čitatelje, a pogotovu one koji su distancirani prema vjeri a osobito prema Crkvi kao instituciji? U tu svrhu se već dugo vremena u mnogim crkvenim glasilima uvode stranice za mlade ili pak pokreću posebni časopisi za mladu populaciju. Nažalost, konstantna kriza ih je najvećim dijelom ipak sve nadživjela. Stoga svi ti eksperimenti čeznu za objedinjenjem ne samo razumljivog novog govora za mlade nego uopće svježeg i aktualnijeg pristupa svim čitateljima.

Da je to moguće pokazuje nedavno pokrenuti katolički magazin THEO. Periodika je djelo inicijative Katoličke Crkve u Düsseldorfu primarno za pastoralni prostor tog grada, a izlazi jednom u tromjesečju. Upravo je izašao treći broj časopisa, što uzimamo za povod kratkog osvrtu na ovaj izvjesni katolički medijski novitet.

Što je to novo u navedenom „gradskom magazinu“? THEO prije svega izbjegava klišeizirani pristup mladima i nije namijenjen samo mladima po godinama, zazire od podilaženja ili pak sentimentalne sladunjavosti. Primarna skupina čitatelja kojima se THEO želi u prvom redu obratiti jesu „tražitelji“. No, nipošto ih ne želi opskrbiti naučiteljskom ispravnošću. Tim, uvjetno rečeno dezorijetiranim potencijalnim čitateljima uredništvo

nastoji jednostavnim jezikom ispričati priče radosnog sadržaja života u kontekstu Evanđelja. Ljepota, širina i trajnost Radosne vijesti predstavljena jasnom i primjerenom riječju te nadasve slikom i komentarom iz središta života.

THEO predstavlja katolicizam s primjerenim odijelom, elegantan a opet skroman, jasan a opet suzdržan od bilo kakvih dociranja, topao a opet ne naivan, aktualan ali nipošto pomodarski uradak, autentičan i svjež. Bez podignutog kažiprsta, no ništa manje zabrinut za budućnost pologa vjere, ozbiljan i svjež, radostan i meditativan. S lakoćom stila i ujedno dubinom traženja prinosi časopisa uspijevaju stvoriti jednu pristupačnost koja osvaja, i sve to bez negiranja svoje katoličke tradicije.

Časopis uspijeva potaknuti na razmišljanje, ponuditi sadržaje a nipošto stvaranje osobnih kultova oko pojedinih crkvenih službi ili autoriteta hijerarhije – pa i onda kad je u pitanju aktualni „njemački“ papa Benedikt XVI., do kojega su također

doprli prvi brojevi časopisa što uredništvo s ponosom ističe. S vrlo naočitim a opet jednostavnim grafičkim uređenjem THEO zrači radosnom svježinom koja osvaja. Užitak je čak uzeti ga i samo prolistati. Crkven i ujedno svojim priložima opet u sasvim konkretnom društvu, kulturi, zemlji a posebice gradu u kojem izlazi. Rade ga mladi ljudi s ljubavlju za vjeru i Crkvu, ne pišu iz dopadljivosti nego zato što ih, oprostite na izričaju, njihova vjera žulja. THEO uspijeva ispričati i tako s drugima podijeliti radost vjerničkog življenja, ne iz konfesionalnog naboja nego zbog vjere, zbog budućnosti života i života vjere, zbog budućnosti vjere u životu. Neposredno te nadasve autentično ovaj časopis zrači vedrinom, otvorenosću i razgovorljivošću, a opet kreativno vjeran tradiciji Crkve.

Crkvene institucije i pojedinci svekoliko pomažu objavljivanje časopisa ali nisu tutori. „Nakon dugo vremena ovako nešto osvježavajuće i radosno nije izišlo iz crkvenih medijskih radionica. Nešto što daje nadu, optimizam, zrači jednostavnošću a opet meditativnom dubinom. Kratko, kompaktno, puno svjetla, razumljivo, jednostavno potiče na razmišljanje“, primjećuje jedan čitatelj. Dočim jedan drugi dodaje: „Tako nešto lijepoga nisam mogao vjerovati da će doći iz Crkve“. U toj mjeri oduševljen posljednji čitatelj donosi i zaključak: „Dobijem volju ponovno se vratiti u Crkvu!“ Ljepšu nagradu uredništvo ne može dobiti od takvih izjava oduševljenja za svoj lijep, moderan a opet časopis Crkve.

THEO nastoji uzeti u obzir cjelovitost življenja sadašnjeg trenutka vjere i Crkve, katolički samosvjesno ali ne i umišljeno, sa specifičnom blagošću i poučljivošću, bez ikakve nepotrebne diobe mi i oni ili pak krive zabrinutosti za vjeru drugih, primarno podastirući ljepotu i vitalnost postojeće vjere. „Ovaj magazin je morao izići!“, napisao je jedan drugi čitatelj THEO-a. Sa sličnim usklikom ponadat se je da će nešto slično uskoro ugledati svjetlo dana, ako ne na nacionalnoj razini onda na sličnoj platformi na ovim našim ništa manje vjerski vitalnim prostorima, poput ovog nadasve uspjelog i uzornog periodičnog uratka odgovornih iz projekta „Cityseelsorge Düsseldorf“.

Frano Prcela, O.P.

Čežnja za uzvišenijim

Gordana Horvat, „Klasje i modrine – Nirnberška sjećanja“, pjesme, Nürnberg, 2008., 88 str.

Pred nama je pjesnički prvijenac hrvatske socijalne djelatnice iz Nürnberga Gordane Horvat. U knjizi se jednostavnim pjesničkim izričajem otkriva suptilni svijet pjesnikinje koja, mada desetljećima živi i radi u Njemačkoj, otkriva svom nježnošću i toplinom svoju zavičajnu i domovinsku privrženost. I to podjednako i onda kada pjeva o maslini, moru, kamenu, Velebitu ili pak o svom rodnom Pakracu. Ona to ponajbolje izražava kroz svoj „Slavonsko-primorski san“ u kojem povezuje i jedno i drugo: „Neka mi noć bude pjesma tamburice u dvoredima maslina“, str. 5. U prvoj pjesničkoj cjelini „More i ja“ pjesnikinja je očarana morem. Otkriva svu njegovu ljepotu. More je za nju daljina, nepoznanica, želja, miris, dodir, pjesma, ptica, vjetar, val, beskonačnost, zagrljaj ili pak šutnja, str. 9. Ona mu se daruje svom nježnošću i toplinom. U njegovoj blizini ponajbolje se osjeća. U njemu pronalazi izlaz iz „ludila civilizacije“, str. 13. I onda kada pjeva o vrbi iz Nürnberga, zapravo misli na maslinu na Krku. Druga pjesnička cjelina naslovljena je „Široko kao Slavonija“.

Pjesničkom narativnošću i slikovitošću u pjesmi „Očeva priča“ govori o svojim primorskim korijenima, ali i slavonskoj duši, sretnom spoju izdržljivosti i nježnosti, svom istinskom identitetu. U pjesmi „Grade moj“ pjeva o svom rodnom Pakracu, tužna za sve što je pretrpio u Domovinskom ratu. Osjeća da su joj s gradom ubili „prijatelje, djetinjstvo, djevojaštvo, ranili parkove prvih ljubavi“, str. 35. Ona je dio grada, grad je za nju više od kuća, ulica i zgrada; on je za nju osoba. Upravo tako mu se i obraća.

U trećoj pjesničkoj cjelini „Jecaji“ vraća se sebi, svojoj ostavljenosti, samosti, čežnji, umoru od čekanja, predanju. U njoj se izmjenjuju osjećaji: začas zaljubljeno zatrepri poput djevojčice, da bi opet nestala sa svojom tugom u noći u brojnim pitanjima, iščekivanju, traganju za neostvarenim snovima.

Četvrta pjesnička cjelina, kako i naslov kaže, „Trenutak molitve“ stremi smiraju, transcendentnoj usmjerenosti; smiraju od kojeg sve potječe i kojem se sve ponovno vraća. Kako i sama posvjedočuje, Bog se ponajbolje pro-

nalazi u sebi, u srcu, a onda se zajedno s njim daruje drugima. On je njezin prijatelj, njemu se povjerava i u njemu traži smiraj. Ujedno mu zahvaljuje za ljubav koju joj je darovao. Živeći u izvandomovinstvu i sama je, kao i nepregledno mnoštvo Hrvata u svijetu, suočena sa snovima povratka i krutom životnom realnošću. Stoga, njezino se srce neprestano vraća Domovini, a razum ostaje u „bogatim Zapadu“, str. 33. Iako joj domovina nedostaje, iako uživa u njezinoj ljepoti, iako je samo u njoj sretna, uvijek iznova je ostavlja, str. 32.

Poezija Gordane Horvat odiše iskrenošću. Stih joj je jednostavan. Riječi iz nje naprosto potekle. Nekad se brzo zaustave poput udisaja, a nekad opet traju dok ne zaokruže cjelinu ili dogotove sliku. U pjesmama se zrcali njezin život. U njima otkriva svoje intimne predjele. Otkriva se u punini svoje ženstvenosti i onda kada se u njoj pojavi žena topla, nježna, sretna, namiješana i zaljubljena, ili pak kada pati zbog neuzvraćene ljubavi i razočarenja. Zahvalna na daru, darom uzvraća. Nisu li njezine pjesme ponajbolji dar onima koji i danas, kako se izrazila, u „ludilu civilizacije“ čeznu za nečim puno uzvišenijim, koji svoj životni cilj ne svode samo na „imati“? Gordana Horvat u svojim pjesmama upravo pokazuje taj i takav put po kojem se ona ponajbolje prepoznaje.

Knjiga je ilustrirana crno-bijelim fotografijama Adolfa Polegubca koji je ujedno urednik i recenzent knjige.

A.P.

Ispovijed precima i suvremenima

Stjepan Šulek, „Žedni korijeni“, HKZ – Hrvatsko slovo, Zagreb, 2007., 110 str.

Stjepan Šulek je hrvatskoj široj („unutarnoj“ ili domovinskoj) javnosti postao poznat nakon demokratskih promjena, kao vrstan novinar-felitonist i jedno vrijeme glavni urednik „Hrvatskog slova“. Životni put ovoga simpatičnoga i aparatnog Zagorca zanimljiv je i signifikantan. Do 1990. živio je u etničkome rasuđu (dijapori) kao pripadnik njezinoga dijela koji nazivamo politička emigracija. U Austriji se kao mladi intelektualac pridružio gradišćanskim Hrvatima i ostavio trag u njihovoj povijesti. Nakon Austrije dugo je godina živio u SR Njemačkoj, gdje je, između ostalog, uređivao,

„Kroatische Berichte“. Činio je to samozatajno, krijući se iza pseudonima i izbjegavajući javno obznanjivanje svoga identiteta. Nakon demokratskih promjena stavio se na raspolaganje Ministarstvu vanjskih poslova RH i jedno vrijeme radio kao hrvatski diplomat pri Veleposlanstvu u Bonnu. Nakon toga se vratio u Hrvatsku, ponovo posvetio novinarstvu, bio urednikom „Hrvatskoga slova“, ali i pjesništvu. Život je podijelio između Njemačke u kojoj je ostala obitelj i Domovine u kojoj ostvaruje puninu svoje samobitnosti. Na djelu su, po svemu sudeći, snažni emocionalni procesi koje je ovaj suptilan i

miran čovjek, s decenijama ponižavajućeg i neizvjesnog emigrantskog života iza sebe, ali i neugasle nade u uskrš hrvatske Države, mogao iskazati jedino jezikom poezije. Premda je bio u dvojbi, na kraju je odlučio s javnošću podijeliti svoja poetska razmišljanja, a na neki se način ispovijediti precima i svojim suvremenima. Pred nama je, Anno Domini 2007., kao posljedica ove odluke, zbirka stihova znakovita naslova, „Žedni korijeni“. Njezin je autor u godinama kada se zbrajaju životni rezultati.

Duro Vidmarović

STJEPAN ŠULEK
ŽEDNI KORIJENI

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

*pahuljice – oblacima – snijega – najčešće – svjetlosti –
led – manjeg – osrednja – hladnih – padanja – spajaju*

U zimi tijekom vrlo _____ temperatura pada snijeg. Snijeg nastaje nakupljanjem hladnih kapljica vlage i vode u _____, gdje se one smrzavaju. Tako nastali smrznuti kristalići, tijekom _____ iz oblaka na tlo, međusobno se sudaraju i _____ s vodenim kapima. Nakupina većeg ili _____ broja tih snježnih kristalića postaju snježna pahuljica.

Snježne _____ imaju raznovrsne oblike, ali _____ su šesterokutne. Prosječna _____ veličina im je 5 mm, a težina 0,004 grama. Bijela boja _____ dolazi od toga što se snijeg sastoji od ledenih kristala. Svaki kristal, kao i _____ je proziran. Kroz prelamanje sunčeve _____ između zraka i ledenih kristala, svjetlo se reflektira na površini tla, pa mi vidimo bijelinu.

Znate li

- da su 1962. godine Bentley i Humphreys izbrojali i evidentirali više od 6000 različitih oblika snježnih kristalića
- da je u Guinesovoj knjizi rekorda upisana najveća viđena snježna pahuljica veličine 38 cm
- da su već u staroj Kini u 2. stoljeću prije Isusa ustanovili strogu heksagonalnu (šestokutnu) strukturu i izraženu simetriju snježnih pahuljica

Pitalice

- 1) Slatka mekana ledena namirnica je
a) puding
b) sladoled
c) kaša
- 2) Temperatura se mjeri po
a) litru
b) metru
c) stupnju
- 3) Snijeg se topi na temperaturi
a) ispod 0° Celzijevih stupnjeva
b) oko 0° Celzijevih stupnjeva
c) iznad 0° Celzijevih stupnjeva
- 4) Koji mjesec pripada zimi?
a) siječanj
b) svibanj
c) srpanj
- 5) Kako se zove poznata hrvatska skijašica?
a) Anica Ostelić
b) Janica Kostelić
c) Marica Mostelić

Riješenja: 1b, 2c, 3c, 4a, 5b

„Šale“

Pomoć

„Nema razloga za paniku i uzbuđenje!“, viče pilot trčeći sa padobranom na leđima kroz zrakoplov.
„Ja ću skočiti dolje i pozvati pomoć!“

Pogreške

Tata će ljutito sinu: „Dvadeset pogrešaka u sastavu, objasni mi to!“
Sin će brzo: „Tata, ja ne mogu ništa za to. Učitelj je kriv kad ih je toliko našao!“

Na granici

Na graničnom prijelazu:
Pita carinik: „Alkohol, droga, cigarete?“
Odgovara vozač: „Ah, ne hvala, imamo već sve.“

Povrće

Mama će ozbiljno: „Pojedi svoje povrće!“
Kćer: „Ne mogu to jesti!“
Mama je uvjerava: „To ti je zdravo i dobit ćeš bolju boju lica!“
Kćer će plačljivo: „Mama, ja ne želim imati zeleno lice!“

Korizma

Rješenje pošaljite najkasnije do 27. veljače

Početak korizme, dan strogog posta i nemrsa. Pepelnica	Pastir	Povijest Gospodinove muke	Rodbin-ska grana (očeva ...)	U to doba	Težnja prema pustola-vinama	Slaven Kne-zović	Pisac Ivan (Prosjaci i sinovi)	Italija	Naziv 33. slova u glago-ljici	Elvis Stanić	Slabou-mnik	Ljekarne	Mariofil Soldo	Zlodjelo počinje u ratu
													„Repriza“	
Odreka (neopoziva...)								Sterilnost					Otpre-mati	
Njemač-ki modni časopis						Kaplje star-germana „Armyindi-vidual test“				Strip-bok-sač; Ben Jao, ajme (... lele)				
Tenisa-čica Carlson				Američki karikaturist Thomas „East“				Vrsta tvr-dokrica Čarob-njak						
Zbor deved pjevača (mn.)						Talismani	Orlanda Obad							
Bivša tenisa-čica Majoli				Dan u tjednu							„Knjiž. izd. zajednica“			
				Stoti dio							Boja korizme			
Natrij			Stjepan Radić			U koriz-mi ne sviraju ...							„Litra“	
			Glumica Jennifer										Biv. tal. te-nisačica	
„Živa zajednica“	Rodite-ljica													
	„Metar“													
Meksički pisac, Rafael Felipe														
Otkinut stručak biljke														
Omiljela pobožnost puka														
Rukomet-ni trener Kamenica														
„Raz-red“		T. Neralić												
		Žičano trzalačko glazbalo												
Grad u državi Kongo						Okoliti mačiče								
Pjevači-ca Lalić														
Najko Mari-nović														
Turska posuda za kavu (mn.)														
Žena koja putuje														
Sat Dobnjak														
Automo-bil za prijevoz putnika														

SUSRET S HODOČASNIKOM ANATOM MARKEŠIĆEM IZ BAD HERSFELDA

Na „Jakovovu putu“ pješice 830 km

„Jakovov put“ je najpoznatiji hodočasnički put na svijetu. Put svake godine prijeđe više od 70.000 hodočasnika.

Tridesetsedmogodišnjak Ante Markešić porijeklom iz Rame od 1. do 20. lipnja pješao je u Santiago de Compostella na poznatom Jakovovom putu. „Jakovov put“ je najpoznatiji hodočasnički put na svijetu.

Put je dug više od 800 km, a proteže se kroz sjevernu Španjolsku, od Pirineja do galskog Santiaga de Campostele, prema grobu sv. Jakova apostola. Taj dugi put svake godine prijeđe više od 70.000 hodočasnika iz cijelog svijeta. Hodočasnici nose bijelu školjku učvršćenu na naprtnjačama koja je simbol Jakovljevih hodočasnika. Na križanjima puteva ostavljaju se kamenja koje hodočasnici donesu, a svaki kamen simbolizira želju koja bi se trebala ispuniti. Na tom putu hodočasnici dobiju žuljeve neki čak otvorene rane na nogama, ali ipak idu dalje, postoji neka nevidljiva sila koja te vuče naprijed, prepričavaju hodočasnici, a s njima i Ante Markešić koji od 1995. godine došao u Njemačku. Sa suprugom Danielom i djecom Sarom (12) i Rokom (8) danas živi u njemačkom gradiću Bad Hersfeldu.

Hodočasnici tijekom puta noće u skromnim samostanima i prihvatištima uz put, a cilj njihovog putovanja je katedrala u Santiago de Camposteli u čijoj kripti leži grob sv. Jakova.

Vjeruje se da su nakon Jakovljeve smrti godine 44 u Jerusalemu anđeli njegovo tijelo prenijeli brodom do galske obale, a dva čovjeka su mu tu napravili grobnicu koja je kasnije zaboravljena. Tek 930 godine jedan doseljenik otkriva grob. Neobična kiša zvijezda mu je pokazala mjesto groba. Od tada su počela hodočašćenja sv. Jakovu u Santiago de Cam-

postelu. Jakovov put je uzak i prašnjav, te ima posebnu snagu da promjeni ljude.

Upravo je to doživio i Ante Markešić koji se na hodočašće uputio s naprtnjačom s hrvatskom zastavom. Cijelog se života bavi sportom. Danas trenira nogometnu ekipu SF „Steinbach“ iz Steinbacha, a također je i fizioterapeut u klinici Am Heinberg u Bad Hersfeldu. Još uvijek i sam igra nogomet. U Njemačku je stigao iz Zagreba. Igrao je u „Hrvatskom dragovoljcu“ i „NK Trešnjevka“. Studirao je stomatologiju. U Njemačkoj je nastavio nogometnu karijeru, najprije igrajući u „FC Dinamo“ Dresden, a potom u klubu „Rot-Weiss“ u Erfurtu. Sjeća se kako je krenuo na putovanje

Ante Markešić s voditeljem HKM Giessen fra Marijanom Petričevićem

druge perspektive. Usput je upoznao mjesta i običaje tamošnjih ljudi. „Na putu sam susreo ljude iz 24 naroda. Vrlo su sdačni. Sporazumjevali smo se na njemačkom i engleskom jeziku. Osjetio sam u ljudima radost kad bih rekao da sam Hrvat. Duhovni motiv putovanja za mene je bio od presudnog značenja. Zahvalan sam

posebno svojoj obitelji koja me podržavala da odem na put. Supruga Daniela je preuzela brigu za obitelj tako da sam mogao ići u miru. Toliko pozitivne energije na jednom mjestu dugo nisam osjetio. Tijekom putovanja osjetio se koliko znači samo čaša vode, susret, razgovor, zapravo koliko malo čovjeku treba da bude ispunjen. Mnogo ljudi ide na put da bi promijenili svoj život ili pak donijeli odluke važne za nastavak svoga života. Ja sam išao iz zahvalnosti Bogu za sve dobro što mi je udijelio, posebno za moju obitelj“, kazao je

Ante, koji je s oduševljenjem govorio o svom putovanju u Santiago de Compostela. Na kraju je kazao kako može svima preporučiti da odu na „Jakovov put“. Ljudski život brzo prolazi i pitanje je hoćemo li imati vremena za jedan takav pothvat. „Jakovov put“ je važan kako bismo produbili svoj odnos prema sebi, Bogu i drugima i pozitivnije živjeli.“

Adolf Polegubić

Da je Ante mogao mirno ići na „Jakovov put“, brigu za obitelj preuzela je supruga Daniela

Cilje puta je katedrala u Santiago de Compostela u kojoj je grob sv. Jakova

u Santiago de Compostela. Na put je krenuo iz francuskog mjesta Saint-Jean-Pied-de-Port. Prešao je ukupno 830 km. Dnevno je pješao oko 45 km, što je vrlo visoki prosjek.

Kazuju kako ga je na put vodio prije svega duhovni motiv vlastitog preispitivanja svoga života. Razmišljao je, molio, analizirao svoj život, susretao sebe i druge iz jedne sasvim

Dlaka

- Kaže mama Perici:
- Perice, zašto ne uzmeš knjigu i malo učiš?"
 - Perica će nato:
 - Mama, prošli put kad sam otvorio knjigu, našao sam dlaku u njoj i tako mi se zgadila?!

Nein

- Na satu njemačkog profesora pita Ninu:
- Kako se zoveš?
 - Nein.
 - Koliko godina imaš?
 - Nein.
 - Kakav si učenik?
 - Nein.
 - Znaš li reći išta osim "Nein"?
 - Nein.

Ivica

- Mali Ivica upozorava majku:
- Ako mi ti ne daš novac za sladoled, čim uđemo u autobus počet ću te zvati bakom.

Promašaj

- Marko:
- Tužit ću te mami što si me gađao kamenom!
 - Perica:
 - Pa i ti si mene!
 - Marko:
 - Da, ali sam ja promašio!

Veliko slovo

- Pita učitelj Ivicu:
- Kada pišemo veliko slovo?
 - Ivica odgovara:
 - Kad je netko kratkovidan!

Poslovice

- Prozvaao učitelj Josipa u školi i pita ga:
- Reci mi jednu poslovicu.
 - Bez alata nema zanata.
 - Bravo Josipe. Reci nam još jednu poslovicu.
 - Pametnom je i jedna dosta.

Jestiva pristojnost 2

- Nije pristojno odbiti ponuđeno jelo.
- Ako držite dijete, ne morate jesti, ali ipak pokažite dobru volju.
- Ne razrezujte na manje komade dijelove mesa koji su već razrezani.
- Nikad ne uzimajte salvetu sa stola prvi.
- Ne odbijajte unaprijed ponuđeno piće.
- Jestu uvijek prva počinje domaćica.
- Laktovi se ne naslanjaju na stol.
- Između jela držite šake ili na stolu ili u krilu.
- Ne stavljajte ubrus oko vrata ili preko košulje.
- Iznimno stavite ubrus oko vrata kad jedete rakove i školjke.
- Ne slažite ubrus kad ste završili s jelom.
- Nikad ne obližujte nož.
- Pribor za jelo uvijek odložite na tanjur, ne na stol.
- Prije ispijanja iz čaše, uvijek prvo obrišite usta ubrusom.
- Ako na stolu nedostaje dio pribora, zamolite da ga donesu.
- Ne uzimajte hranu rukama, osim peciva i kruha.
- Ne primičite tanjur zdjeli, nego postupite obratno.
- Vruću hranu ne vraćajte iz usta u tanjur.
- Sitne koštice voća možete iz usta staviti u ruku.
- Prste prvo operite u zdjelici pa ih obrišite salvetom.
- Pribor za jelo odložite na tanjur da nož bude najudaljeniji.

Čobanac

Čobanac, tradicionalno jelo kontinentalne Hrvatske, najbolje je kad se priprema u posebnim bakrenim kotličima na prirodnoj vatri. Nekada se pripravljao na ognjištu, može se krčkati na otvorenom, ispred kuće ili u prirodi. Ovisno od regije, recepti se ponešto razlikuju, iako je manje/više osnovni recept svuda isti: puno luka, meso narezano na kockice, uz začine i dugo krčkanje. Način pripremnja po regijama se razlikuje prvenstveno u odabiru mesa. Dok se negdje koristi samo junetina, ili samo janjetina, nije neobično niti da se pomiješa junetina, janjetina, pa čak i svinjetina. Također, čobanac se može poslužiti uz njoke ili kuhani krumpir, čak i uz žgance (tj. puru odnosno palentu), ali moguće je u kotlić s mesom ubaciti krumpir pred kraj kuhanja. Kako god vama drago, predlažemo osnovni recept kojeg možete sami prilagoditi svojem ukusu. Po osobi treba uzeti 20 dkg mesa, a omjer neka bude luk: meso = 1:3.

Priprema: meso narezano na kockice otprilike 3x3 cm, crveni luk fino usitnjen, pelati rajčice, feferoni, crvena paprika, papar u zrnu, sol, lovor, vino.

Meso dodati na dobro pirjanom luk, nastaviti pirjati dok meso ne pusti vodu. Po potrebi dolivati toplom vodom da meso bude pokriveno. Malo posoliti. Pirjati dok meso ne bude do pola kuhano, pa dodati rajčicu, nasjeckane ljute feferone (po ukusu), papar u zrnu,

lovor i još malo soli. Sve pirjati dok meso ne omekša. Na kraju dodati vino i otlopljeno kratko prokuhati da vino ispari.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

O	R	A	D	A	□	B	E	T	L	E	H	E	M		
M	A	R	I	J	A	□	T	R	E	N	E	R	I		
O	D	A	L	I	S	K	A	□	P	O	L	□	L		
T	U	K	E	□	R	O	K	A	N	T	I	L	E	N	A
N	J	□	R	O	E	R	□	A	D	□	I	N	A	D	
I	T	D	□	S	T	A	R	T	□	J	I	R	I		
C	E	R	O	V	I	N	A	□	L	O	Z	A	N		
A	S	A	M	A	□	S	A	M	□						
□	E	G	E	J	□	I	M	A	M						
D	N	O	□	A	□	P	□	K	E						
K	A	N	A	T	□	□	D	□	L						
□	R	E	M	I	□	P	R	P	A						
□	P	O	P	A	□	□	□	□	O	V	A	N			
A	D	□	D	E	F	E	K	T	O	L	O	Z	I		
S	I	J	E	V	A	N	J	E	□	L	N	□	I	N	
T	□	A	U	E	R	□	R	E	M	O	N	T	□		
I	S	U	S	□	M	A	N	D	I	Ć	□	E	R		
R	A	C	□	M	E	N	E	A	□	K	O	L	J		
I	T	I	N	E	R	A	R	□	N	A	Z	I	V		

Nagrađeni: David Jambak, Stuttgart;
Nikola Sarić, Lindlar

10. SMOTRA ZBOROVA

MAINZ, 18. 11. 2007.
ODRŽANA SMOTRA MJEŠOVITIH
CRKVENIH ZBOROVA

Smotru je otvorila pjesmom klapa
„Croatia” iz HKM München

Nastup zbora iz HKM München

Zbor HKZ Sindelfingen

Zbor HKM Frankfurt

Zbor HKM Koblenz

Zbor HKM Mainz

10. SMOTRA MJEŠOVITIH ZBOROVA MAINZ, 18. XI. 2007.

